

JÖESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calca Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvénytörvényi lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III

Kiadótulajdonos:
„JÖESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1938. Október 16.
II. évfolyam, 274. szám.

Vasárnap

Királyi szavak a föld népéhez

A falvak műveltségének emelésében én a könyvek elterjedését látom, elterjedését és terjesztését mindannak, ami szép. de látom a föld népe életszínvonalának emelkedését is a jobb élet felé és mindnyájunk szükségletének és kötelességének jobb, mélyebb átérzését.

És nyomatékosan hangsúlyozom ezeket a szavakat: „Mindnyájunk kötelessége, mert az én felfogásom és az én elképzelésem szerint minden egyes állampolgár élő sejtje az államnak és ezt a sejtet ugyanannak a szívnek és léleknek kell áthatnia, ugyanannak az eszménynek és ugyanarra a jóra való törekvésnek.

Megkezdtek a nagyhatalmak az előkészítő tárgyalásokat a magyar-csehszlovák viszály békés rendezésére

A berlini álláspont: Csehszlovákia hajlandó továbbra is a tárgyalások felvételére — Darányi volt magyar miniszterelnök és Cawalkowszki csehszlovák külügyminiszter Hitler kancellárnál — A szerdai angol minisztertanács letárgyalja az összes fontosabb világpolitikai kérdéseket

Az európai közvélemény még mindig a komáromi cseh-magyar tárgyalások megszakításának hatása alatt áll. A kibontakozás érdekében a munkát állítólag már is megkezdették, mert Magyarország képviselői a leghatározottabb formában értesítették a négy nagyhatalmat, hogy a kérdést dülőre kívánják vinni. Budapest ezenkívül Darányi volt miniszterelnököt Hitler kancellárhoz, gróf Csáky külügyi hivatali főnököt pedig Mussolini miniszterelnökhöz küldötte. Az így lefolyt tárgyalásokról vagy nem, vagy csak nagyon szűkszavú jelentést adtak ki, Berlin és Róma magukévá tették a magyar álláspontot. Londonból ugyanakkor közlik, hogy a szerdai minisztertanácson már is szóba kerül a kérdés és nincs kizárva, hogy a négy nagyhatalom képviselői még e héten össze is ülnek. Lényegesebb esemény a külpolitikában tegnap nem történt, legfeljebb azt lehet megemlíteni, hogy Ciano gróf és lord Perth ismét találkoztak.

A fontosabb jelentések egyébként a következők:

A VILÁGSAJTÓ ÁLLÁSPONTJA

(KOMÁROM.) A magyar-csehszlovák tárgyalások megszakadása világszerte meglepetést keltettek. Az angol sajtó attól tart, hogy bonyodalmak keletkezhetnek, ha a négy nagyhatalom kormányai közbe nem lépnek. A Times szerint Münchenben lefektették a meggyezés alapját és a megállapodást aláíróknak ahhoz kell tartaniok magukat, a cseh és magyar álláspontot össze kell egyeztetni, mert a kérdés nem maradhat függőben. A francia lapok jeleológiai álláspont szerint kommentálnak. A szélső baloldal a hadászati és közlekedési szempontok tekintetében ételét is kívánja. A kormány sajtó iszont a néprajzi elrendezés szerinti megoldást óhajtja. Az olasz és lengyel sajtó a magyar álláspontot teszi maradvánvá. A semleges sajtó a nagyhatalmi

konferencia sürgős összehívását és az ott hozandó döntést tartja kívánatosnak.

(PÁRIS.) (Havas.) Német illetékes

Ujabb tárgyalások lehetősége

Durcsánszky miniszter egyébként tegnap délután kijelentette, hogy a csehszlovák kormány újra fel akarja venni a tárgyalások fonalát a magyar kormánnyal, mert el akarja kerülni, hogy a magyar-szlovák kérdés döntőbírójává a nagyhatalmakat kéri fel.

(KOMÁROM.) A magyar és csehszlovák küldöttség elutazása után Bródy ruszinszki külügyminiszter és Bacsinszky miniszter Komáromban maradtak és megbeszéléseket folytattak gróf Eszterházy Jánossal, a csehszlovákiai magyar nemzeti tanács képviselőjével. A magyar nemzeti tanács tagjainak elutazása után a komáromi prefektus azonnal rendeletet tett közzé és ebben börtönbüntetés terhe mellett megtiltotta a kisebbségi lobogók kitűzését és a jelvények viselését.

(KOMÁROM.) A magyar-szlovák viszony megoldását illetően mindeztideig mindkét fél a békés megoldás szükségét hangoztatta. A csehszlovák kormány azonban nem bocsátotta haza a mozgósított hadsereg 17 korosztályát. Ezzel kapcsolatban pénteken a magyar vezérkar egyik képviselője közölte a sajtóval, hogy a Magyarország által tett katonai intézkedések megfelelnek annak a minimális biztonsági szükségességnek, amelyet a magyar kormány elengedhetetlennek tart, figyelembe véve a Csehszlovákia által foganatosított rendszabályokat.

(BUDAPEST.) (Rador.) A Magyar Távirati Iroda a komáromi tárgyalások megszakítását kommentálva azt írja, hogy a magyarok örömmel fogadták az autonómnak mondott szlovák kormány megalakulását, remélve, hogy így a két nép közötti hagyományos barátság révén könnyebben megkezdhet-

körökben mérsékletet ajánlanak mindkét félnek és általában támogatják Ruszinszknak a csehszlovák federális állam keretében való megmaradását.

DURCSÁNSZKY H. SZLOVÁK MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA

(KOMÁROM.) Durcsánszky szlovák helyettes miniszterelnök az újságíróknak a csütörtöki utolsó tanácskozások előtt a következőket mondotta: A csehszlovák küldöttség alapelve a nemzetek önrendelkezési joga. Nézeteltérések merültek fel abban a tekintetben, hogy az 1910-iki, vagy az 1930-iki népszámlálást vegyék-e alapul. Magyarország 11.370 négyzetkilométert kért Szlovákiától és ezen a területen 1 millió 120 ezer lakos él, 40 ezer szidó és 658 ezer magyar, a többi szlovák. Ruszinszkitől 1980 négyzetkilométert kérnek a magyarok és ennek 218 ezer főnyi lakosságából 96 ezer a magyar. A csehszlovák küldöttség 5574 négyzetkilométert ajánlott fel Szlovákiából 378 ezer lakossal, akik közül 44 ezer szlovák és 210 négyzetkilométert Ruszinszktól 17 ezer lakossal. Az a terület, amelyet a csehszlovák küldöttség hajlandó átadni Magyarországnak, magába foglalja az egész komáromi kerületet és egy hosszú határmenti sávot. Magától értetődő, hogy a küldöttség hajlandó kisebb módosításokról tárgyalásokat folytatni.

nek. Ez a remény nem vált be, mert a szlovák kormány, mint a prágai kormány megbízottja elfogadhatatlannak látszó javaslatokat terjesztett elő. Másfelől a szlovák és ruszin kormányok alkotmányjogi helyzete a prágai kormánnyal szemben nem volt eléggé tisztázva és így nem lehetett tudni, hogy ezek a kormányok illetékesek-e a terület átengedésére? A szlovák ellenjavaslatok nem vették ezenkívül figyelembe a néprajzi szempontokat, hanem hadászati kérdésekre voltak tekintettel és így következett be a tárgyalások megszakítása.

HIVATALOS NÉMET ÁLLÁSPONT

(PÁRIS.) A Havas ügynökség jelentése szerint hivatalos német körökben a tárgyalások megszakítására kijelentették, hogy Magyarországnak követnie kell a Csehszlovákiával szemben tanúsított német mérséklet példáját és áldozatokat kell hoznia, lemondva a csehszlovák területen lévő több kisebbségi szigetről.

MIT KÉRTEK A MAGYAROK ÉS MIT AJÁNLOTTAK A CSEHEK?

(PRÁGA.) (Rador.) Komáromban a magyarok összesen 12.844 négyzetkilométer területet igényeltek 1 millió 30 ezer lakossal, míg a csehszlovákok felajánlottak 1118 négyzetkilométert 105 ezer lakossal. A magyar küldöttség ezenkívül fontos és életbevágó jelentőségű közlekedési vonalakkal rendelkező városok átengedését kérte. Ezzel a javaslattal 510 ezer szlovák és rutén került volna át Magyarországhoz azon a körülbelül 300 ezer szlovákon kívül, amely a magyarországi szlovák kisebbséget alkotja, akkor, amikor az egész

szlovák területen nem maradt volna több, mint 20 ezer magyar. A csehszlovák küldöttség felszólítására a magyar küldöttség vonakodott újabb javaslatokat tenni, megszakítva a tárgyalásokat. A csehszlovák kormány azonban hajlandó folytatni a közvetlen tárgyalásokat Magyarországgal.

CSEHSZLOVÁK HIVATALOS JELENTÉS

(PRÁGA.) (Rador.) Hivatalosan jelentik: 304 főből álló magyar csoport, nagyrészen szellemi foglalkozásúak, felfegyverkezve Magyarországból jövet a csehszlovák csapatok és csendőrök fogságába került a kárpátaljai Sempő domb mellett. Az elfogottak között orvosok, bírók stb. vannak a Turul Move és a Nyilaskeresztes szervezetek tagjai közül és közöttük szerepel Szalassy őrnagy fia is.

RÉSZELEGES MOZGÓSÍTÁS

(BUDAPEST.) (Rador.) A kormányzó tegnap délután kihallgatáson fogadta Imrédy magyar miniszterelnököt, aki jelentést tett a feszültté vált helyzetéről. A lapok élesen támadják Csehszlovákiát és hangsúlyozzák, hogy Magyarország semmiképpen sem mond le, hogy igényeit biztosítsa. Esti hivatalos közlemény szerint az 1908., 1909., 1910., 1911. és 1912-ös korosztályokat behívták, ami részleges mozgósítást jelent. A behívottak kötelesek hétfőn reggel jelentkezni csapattesteiknél. Az intézkedést azzal magyarázzák, hogy a csehszlovák rádió ismételtlen fenyegetéseket tett és Csehszlovákia sokkal több korosztályt tart fegyverben.

DARÁNYI HITLERNÉL

(MÜNCHEN.) (Rador.) (DNB.) Darányi volt magyar miniszterelnök pénteken délelőtt Erdmansdorff budapesti német követ társaságában Münchenbe repült, ahol Hitler kancellár Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében fogadta. A megbeszélések délután 3 órától 4 óráig tartottak és azon Ribbentroppon és a német követen kívül jelen volt Brücker, Hitler kancellár szárnysegéde is. Darányi ismertette Hitler kancellárral a csehszlovákiai magyar kisebbségi kérdést és a komáromi tárgyalások folytán előállott jelenlegi helyzetet.

CSÁKY GRÓF RÓMAI UTJA

(RÓMA.) (Rador.) (Stefani.) Gróf Csáky meghatalmazott miniszter, a magyar külügyi hivatal főnöke a budapesti kormány megbízásából repülőgépen Rómába érkezett és Ciano külügyminisztert tájékoztatta a csehszlovákiai magyar kisebbségi helyzetről, kérve a négy nagyhatalom közbenjárását a müncheni egyezmény értelmében a kérdés megoldására. Ugyancsak hasonlóképpen tárgyalt Cianoval báró Villányi Frigyes quirináli követ is. Este Mussolini fogadta Csáky meghatalmazott minisztert.

A MAGYAR ÜGY AZ ANGOL KÜLÜGYI HIVATAL ELŐTT

(LONDON.) Az angol külügyi hivatalban tegnap egész napon át tanulmányozták a magyar kormány komáromi nyilatkozatát és a müncheni egyezményt, hogy eldöntsék, vajjon a viszály milyen módon rendezhető. Az a kérdés, hogy összeülhet-e most a négyhatalmi kormányfői értekezlet, vagy pedig a berlini nagykövetségi tanács elé utalják-e

a magyar-csehi ügyet? A megfelelő lépéseket Halifax lord angol külügyminiszter teszi meg.

SZERDÁRA MINISZTER-TANÁCSOT HÍVTAK ÖSSZE

(LONDON.) (Reuter.) Bár a brit kormány rendes körülmények között minden szerdán minisztertanácsot tart, a következő szerdán ennek az összeállításának rendkívüli jellege lesz, mert azon a kormány valamennyi tagja részt fog venni a vidékről ez alkalomra visszatérő Chamberlain miniszterelnök elnöklété mellett. Itt kerül sor ugyanis a müncheni egyezmény óta beállott politikai változások megbeszélésére és a további lépések alapos megvizsgálására. Szóba jön hír szerint elsősorban, mint legégetőbb és legtöbb újabb bizonydalommal fenyegető probléma, a cseh-magyar kérdés, továbbá a brit-olasz viszony, a spanyol polgárháború és végül a keleti helyzet. A minisztertanácsot Európaszerte igen nagy érdeklődés előzi meg.

CHWALKOWSZKY CSEH KÜLÜGYMINISZTER HITLER KANCELLÁRNÁL

(MÜNCHEN.) (DNB.) Chwalkowszky cseh külügyminiszter tegnap reggel Münchenbe utazott és kihallgatást kért Hitler vezér és kancellárnál. A Führer a kora délutáni órákban fogadta. Chwalkowszky a cseh nép lojalitására biztositotta a kancellárt, aki ezt megelégedéssel fogadta, viszont kifejezte azon óhaját, hogy a Csehszlovákiát érintő további kérdések is gyors elintéztést nyerjenek, amire Chwalkowszky ígéretet tett. Egy újabb jelentés közli, hogy Chwalkowszky fogadása Ribbentrop jelenlétében történt és másfél óráig tartott. Megerősíti ez a híradás azt is, hogy Hitler kancellár a még elintézetlen magyar kisebbségi kérdés sürgős rendezését óhajta. Chwalkowszky délután vonaton elhagyta Münchent és Prágába utazott.

A VÖLKISCHER BEOBSCHTER CHWALKOWSZKY LÁTOGATÁSÁRÓL

(BERLIN.) (DNB.) A Völkischer Beobachter Chwalkowszky látogatásával kapcsolatban többek között a következőket írja:

— Csehszlovákia lojális nyilatkozatot tett, ami annak a jele, hogy beletörtött az immár megváltozhatatlan helyzetbe. Ebből a nyilatkozatból az derül ki, hogy Prága is reájt arra, hogy ideje az építmunka megkezdésének és a német-cseh kormányok együttműködésének. Ezt azonban egy teljesen új politikai irány kezdetének kell megelőznie és arról is meg kell győződnie Berlinnek, hogy a lojális nyilatkozatot tették is követik-e?

CHWALKOWSZKY KIHALLGATÁSA

(MÜNCHEN.) (Rador.) Chwalkowszky kihallgatása során a Németországot és Csehszlovákiát érintő összes fontosabb kérdéseket tárgyalta. A tárgyalásokon jelen volt Ribbentrop, Keitel német vezérkari főnök és Masny berlini csehszlovák követ. Chwalkowszky később Ribbentropal is megbeszélést folytatott a két országot érintő politikai és gazdasági kérdésekről. A megbeszélések után hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a csehszlovák külügyminiszter biztosítékot adott Hitlernek arra nézve, hogy Csehszlovákia a Harmadik Birodalommal szemben lojális magatartást fog tanúsítani. Hitler meglepedéssel vette tudomásul ezt a kijelentést és rosszaságát fejezte ki afölött, hogy a magyar kisebbség kérdésében nem sikerült még megoldást találni, kifejezve reményét, hogy rövidesen ebben a kérdésben is sikerül megoldási lehetőséget találni. Chwalkowszky látogatásával kapcsolatosan hangsúlyozták, hogy annak inkább jelképes, mint gyakorlati jelentősége van.

A NÉMET FELTÉTELEK

(BERLIN.) (Rador.) Németország támogatja a magyarokat az etnikai szempontok megvalósítására irányuló törekvéseiben, de kéri, hogy a kárpátaljai igényektől Magyarország tekintsen el. A berlini kormány nem követel közös magyar-lengyel határt. Biztosítékot nyújtott Prágának arra nézve, hogy a

Harmadik Birodalomnak nem áll semmi érdekében gyöngíteni még jobban egy olyan államot, amelyik a Dunamérencében még értékes segítséget jelenthet földrajzi helyzeténél fogva. Biznak abban is, hogy Németország nem fogja elősegíteni, hogy Szlovákia túlnagy részét veszítse el a magyarok igényei folytán.

(MÜNCHEN.) Chwalkowszky cseh-szlovák külügyminiszter tárgyalásait befejezve, visszatartozt Prágába.

POLICKÁT VISSZAADTÁK A NÉMETEK

(BERLIN.) A német csapatok néhány órai megszállás után újból kiűrtették a Morvaország északi részén fekvő Policka nevű kis cseh várost, amelynek 4500 lakosa közül csak 100 német, a többi cseh. A németek ezt a várost október 10-én tévedésből szállották meg, mivel a határterképet nem értelmezték megfelelően.

AZ EMIGRÁNSOK HELYZETE

(PRÁGA.) Csehszlovák hivatalos körökben kijelentették, hogy a kormány semmiféle faji, vallási vagy politikai meggyőződésbeli különbséget nem tesz a szudétánemet területről elmenekültek között, ha az illetők vissza akarnak térni otthonukba. Ezt az intézkedést a

Visszaküldik az angol légiót

(BERLIN.) (Rador.) A berlini nemzetközi bizottság elhatározta, hogy miután a szudétánemet vidékeken a népszavazás szükségtelemmé vált a Prága-Berlin közötti közvetlen megegyezés folytatán, az az 1200 brit légionista, akiket Csehszlovákiába küldöttek a népszavazás által érintett területekre, pénteken reggel utasítást kaptak, hogy térjenek vissza hazájukba. Összes költségeiket az angol kormány fizeti.

21 MINISZTER

(PRÁGA.) A szlovák és ruszinszói kormány elnöke és miniszterei a prágai kormány tagjaivá váltak és megbízták őket az autonóm kormányok teendőinek végzésével. Ezáltal Csehszlovákiának összesen 21 minisztere van. Erre azért volt szükség hivatalos magyarázat szerint, mert a csehszlovák alkotmány nem nyújtott módot az önkormányzat bevezetésére. Az alkotmány megváltoztatására és a köztársasági elnök megválasztására a határok végleges megállapítása után kerül sor. A prágai kormánynak egyébként sok gondot okoz a menekültek elhelyezése.

A HARMADIK BIRODALOM ÉRDEKE

(BERLIN.) (Rador.) A német-csehszlovák határmegegyezés kommentálásával kapcsolatban a lapok kijelentik, hogy a határrendezés a néprajzi szempontok lehető tekintetbevételével történt. A német-cseh kapcsolatok kialakulása attól függ, hogy a csehszlovák külpolitika nem lesz-e németellenes irányzatú. A Harmadik Birodalomnak egyébként érdeke, hogy Csehszlovákia rendezett viszonyok között élhessen. Ebből a szempontból kikerülhetetlenül szükséges a megfelelő és mielőbbi rendezés a csehszlovák-magyar ellentétek ügyében.

DÁNIABAN IS...

(KOPPENHÁGA.) A dán lapok jelentése szerint Schmidt lelkész, volt Észak Slegviz-i német képviselő, aki az 1920. évi népszavazásnál dán alattvaló lett, esztörtéknön a dán parlamentben kijelentette, hogy a dániai német csoportnak kulturális önkormányzatra van szüksége, továbbá gazdasági moratóriumra, gazdasági bajainak elintézésére.

A német gyarmatok ügye

(BERLIN.) (Rador.) A német külügyminisztérium egy képviselőjének kijelentése szerint a volt afrikai német gyarmatokat érintő kérdéseket békés tárgyalásokkal fogják megoldani. Majd utalva Pirov, a délafrikai unió hadügyminiszterének nyilatkozatára, amely szerint Délafrika fegyverrel is meg fogja védeni a maga jogait, a külügyminisztérium képviselője így nyilatkozott: „Prága is tett hasonló kijelentéseket, de mi ezeket nem vesszük tulságosan tragikusan.”

Angol-olasz megbeszélések

(RÓMA.) (Rador.) Stefani. Lord Perth

belföldi munkapiac védelme érdekében hozták azért, hogy szilárd alapot adjanak az ország ujjaépítési munkájának. A Reuter ügynökség hozzát teszi, hogy a prágai kormány továbbra is menedéjogot biztosít a politikai menekülteknek, de szükségesnek látja, hogy minden egyes esetet külön vizsgáljanak meg, különös figyelemmel arra, hogy senkit se kényszerítsenek a visszatérésre, ha élete tényleges veszedelemben forog.

(PRÁGA.) Most várják az új csehszlovák alkotmány kidolgozását az új választási szabályzattal együtt. Az új Csehszlovákia federációs állam lesz.

(BRATISZLAVA.) A szlovák kormány a szlovákiai németek érdekeinek érdekében Karnasin német képviselő vezetésével államtitkárságot létesített.

(PRÁGA.) Hivatalosan közlik, hogy az értékűzérkedés letörésére a kormány szabályozta a pénzügyi érdekeltségi jog kereteit a kötvény, részvény stb. tulajdonosoknál. A belföldi, vagy külföldi alapítású részvénytársaságok tagjai kötelesek értékeiket november 21-ig a cseh nemzeti banknál bejelenteni és annak engedélyezését megszerezni. A rendelkezés be nem tartását súlyosan büntetik.

római angol nagykövet és Ciano gróf, olasz külügyminiszter tegnapi találkozásukon lefektették az eddigi megbeszélések összegezését és állítják minden részletkérdésben annyira megegyeztek, hogy a szerdai brit minisztertanácsban már teljesen tisztázott kép lesz az eddigi tárgyalásokról. Ciano és Perth között még két rövidebb megbeszélés lesz, amelyekben előzetes jegyzőkönyvet vesznek fel az eddigi tárgyalásokról. Hivatalos közlés azonban csak az angol minisztertanács után várható.

Anglia tovább folytatja a légvédelem megszervezését

(LONDON.) (Rador.) Reuter. Nagybritánia kormányának rendeletére lázas iramban folyik a légvédelem további megszervezése. Valamennyi ipartelep légvédelmi ágyukkal látják el és kiképezik a munkásokat és a munkavezetőket azok használatára. Az Evening Standard levelezőjének megerősítésre szoruló híradása szerint német részről légi egyezmény kötését ajánlották fej Angliának 2:1, esetleg 3:1 arányban Németország javára, azzal az indoklással hogy Németország védtelenebb a légítámadásokkal szemben, mint Anglia, Anglia a javaslatot nem fogadta volna el, mert az az álláspontja, hogy légihaderejének egyenlőnek kell lennie bármelyik hatalom légi flottájával.

Elszász-Lotharingiában nincs német propaganda

(PÁRIS.) Chautemps levelet kapott az alsó és felső rajnai kerület választóinak nevében Rosétoól, amely szerint semmiféle alapjuk nincs azoknak a híreknek, amelyek szerint Elzászban és Lotharingiában német kezdeményezésre elszakadási mozgalom kezdődne meg. Fuchs elzászlotharingiai képviselő ugyanakkor a lapokban tett cáfoló nyilatkozatot, kijelentve hogy Elzász-Lotharingiában semmiféle német propaganda nem folyik és mindenki a német-francia közeledés létrehozásán munkálkodik. Az ellentétes híradások csak közönséges kutmérgezések.

Lengyel és jugoszláv cáfolatok

(VARSÓ.) (Lengyel távirati iroda.) A lengyel kormány hivatalosan cáfolja egyes külföldi lapok azon híradását, amely szerint Jugoszlávia kormánya tiltakozott volna a magyar-lengyel határ közös gondolata ellen. Hasonló cáfolatot adott ki a jugoszláv kormány is.

Tisztul a francia belpolitikai helyzet

(PÁRIS.) (Havas.) A Matin szerint a francia belpolitikai helyzet egyre kedvezőbb tisztuláson megy keresztül, amit főleg az okoz, hogy a néppfrontot összekötő kommunisták párt az ellenzékbe vonult. Most az a helyzet, írja a lap, hogy Daladier miniszterelnöknek, a néppfront emelt miniszterelnöki székébe, nem szocialisták és nem kommunisták biztosítják uralmát, hanem a radikálisokon kívül az ugynevezett mérsékelt és jobb közép pártok.

Ha tehát a parlamentet feloszlatnák, amire már amúgy is érkezett az idő, a többséget Daladier a szocialisták és kommunisták nélkül is megkapná, mert az ország megelégette a kísérletezéseket.

Nem elég az abesszin anejió elismerése, írják az olasz lapok

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz sajtó Francois Poncet római nagykövetté való kinevezésével kapcsolatban megállapítja, hogy idővs volt ugyan e lépés, de még nem kielégítő.

Tévedésben vannak Párisban — mondja a Tevere. — ha azt hiszik, hogy elegendő egy megbízólevelet bemutatni, amelyben végre elismerik az aethiopiai anejiót. A két állam között még más mélyreható ellentétek is vannak, amelyeket azonban a demokráciára berendezett Franciaország nem hajlandó észrevenni. Ezek között nem utolsó helyen áll többek között az sem, hogy a tévesem értelmezett szerződés szabadság névében egy jólismert körök lapjai merész és megnemegedett eszközökkel és valótlanságokkal igyekeznek minden egyetértést zavarni, minthogy azt a müncheni értekezlet után is tették. Amíg ez a lehetőség egyik oldalról megvan, addig lehetőség sem lehet a másik oldalról egy háborítatlan együttműködésre. Ezt elsősorban be kell látniok Párisban.

A PALESZTINAI HELYZET

(JERUZSÁLEM.) (Rador.) (Reuter.) A palesztinai helyzet elmérgesedése Amerikát is foglalkoztatja, miután ott nagy amerikai tőkék vannak befektetve. Ezért Washington is közbenjár Londonban, hogy a kérdés mielőbb végső rendezést nyerjen, mert a terrorcselekmények még mindig tartanak. A zendülők tevékenysége egyre jobban fokozódik. Haifába tegnap újabb brit csapatok érkeztek és még további erősitéseket várnak. Annál is inkább, mert a palesztinai angol főbiztos visszaérkezése után az arab bujtogatás mind nagyobb méreteket ölt. Londonban a lengyel nagykövet is eljár a külügyminisztériumnál és felvilágosítást kér az angol kormánynak a palesztinai kérdésben elfoglalandó álláspontjáról, miután Lengyelországot ez a lengyel zsidók kivándorlása szempontjából érdekli. A világsajtó szintén sürgeti a palesztinai ügy mielőbbi végleges és megnyugtató rendezését.

VÁLTOZÁSOK KATALÁNIA-BAN

(RÓMA.) (Rador.) (Stefani.) A katalán kormány hír szerint lemondani készül. Ugy tudják, hogy új, az eddiginél sokkal mérsékeltőbb álláspontot elfoglaló kormány megalakulásával kell számolni.

AMERIKA FEGYVERKEZÉSE

(WASHINGTON.) Roosevelt bejelentette, hogy az Egyesült Államok fegyverkezési programját feltülvizsgálják és a fegyverkezést fokozni kívánják. Az amerikai közvéleményben ez nyugtalanságot keltett és hír szerint a kongresszus nem akarja az államfőnek a további kivételes felhatalmazást megadni.

JAPÁN DÉLKINAI TERVEI

(TOKIÓ.) Japán részről hangsúlyozták, hogy a délkínai japán csapatok partraszállása ellen semmiféle részről nem érkezett tiltakozás és Japán idevonatkozó terveit minden körülmények között végrehajtja. A japán közlés hangsúlyozza, hogy az itteni hadműveletek igen sikeresen folynak.

— Aki 200 évig akar élni. Londonból jelentik: Blackney Mária wimbledoni nőt 92-ik születésnapján örvendeztetette meg a sors ötödik ükunokája és századik leszármazottja születésével. Háromszor volt férjnél; tíz élő gyermeke, 38 unokája, 47 dédunokája és 5 ükunokája van; saját kijelentése szerint oly erősnek és egészségesnek érzi magát, hogy azt hiszi kétszáz évet fog megélni.

Öfelsége kinevezte az új nemzetvédelmi és hadfelszerelési minisztereket

(BUCURESTI.) A miniszterelnökség az alábbi közleményt adta ki: Annak a tanácskozásnak következményeképpen, amely Öfelsége II. Károly király elnöklése mellett 1938. október 12-én Szinájában folyt le a hadsereg felszerelésével kapcsolatban, Alex. Glatz tábornok nemzetvédelmi államtitkár benyújtotta lemondását. Gheorghe Arghesanu hadosztály tábornok, hadügyminiszter levonja a nemzetvédelmi államtitkárság tevékenységének következményeit, szintén benyújtotta lemondását. Öfelsége a király mindkét lemondást elfogadta. N. Ciuperca hadosztály tábornokot nemzetvédelmi és Iosif Iacobici hadosztály tábornokot hadfelszerelési miniszterre neveztek ki az ujonnan felállított minisztérium élére. A kinevezettek október 14-én letették az esküt Öfelsége a király kezébe a Pelisor kastélyban Miron Cristea patriarka-miniszterelnök jelenlétében.

A színáji minisztertanács

A Semnalu a színáji minisztertanácsról megjegyzi, hogy itt a következő kérdéseket tanulmányozták: A hadfelszerelés erősítése és gyorsítása, az ehhez szükséges eszközök biztosítása, a nemzetvédelemmel szoros kapcsolatban álló szállítási kérdések megszervezése, a hadianyag-gyárak nyers anyaggal való ellátása és a hadfelszerelés kérdése. A hadsereg felszerelés ügyé új fejéhez jutott. Intézkedéseket tesznek a hadianyag gyárak tevékenységének erősítésére és olyan megszervezésükre, hogy mindent előállíthassanak, ami háboru esetén szükséges.

A két új miniszter kinevezésével kapcsolatban a lapok méltatják Ciuperca és Iacobici tábornok érdemes katonai múltját.

Ma hozták egyébként nyilvánosságra a hadfelszerelési minisztérium létesítésére vonatkozó törvényt, amely szabályozza az új minisztérius hatás- és munkakörét, valamint költségvetését. A kormány a hadsereg felszerelését és az ezzel kapcsolatos beruházásokat nemzetvédelmi szempontból kivételes jelentőségűnek mondja.

A kormány egyéb intézkedéseiről ezeket jelenti:

A nemzetgazdasági minisztérium törvényrendelettel szabályozza a tojáskivitelét. A gyárakban és raktárakban levő összes áruk és anyagok kereskedelmi forgalma szabad, beleértve a szeptember 15-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján leltározott bőröket is.

A petróleum termelés és kivitel bizottsága Nichita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter elnökletével ülészeve letárgyalta a petróleum kérdést a bányatörvény módosítási tervével kapcsolatban.

A törvénytelen ítélezés elnyomásáról szóló törvény 26-ik szakasát módosították. Eszerint a jegyzőkönyveket a helyszínen készítik el és azok teljes bizonyítékul szolgálnak a bíróságok előtt mindaddig, amíg valótlanságuk be nem bizonyul.

Calinescu belügyminiszter tegnap Mironescu koronatanácsos, volt miniszterelnökkel tanácskozott Miron Cristea patriarka-miniszterelnök viszont államtitkára kíséretében Szinájába utazott.

Figyelem!

- 1 m. Teniszflanél . . . Lei 22
- 1 m. Cérnabarchet . . . " 27
- 1 m. Divat chrep-flanél . . . " 39
- 1 m. Selyembarchet . . . " 63
- 1 m. Mosószövet . . . " 39
- 1 m. Zephir . . . " 22
- 1 m. Fehérn. szín. batiszt . . . " 26
- 1 m. Sifonvászon . . . " 27

NE LEGYEN ELKESEREDVE, HOGY KEVÉS PÉNZE VAN, AZ ÁRAK BESZÉLNEK!

Nagy maradékvásár hallatlan olcsó árakban!
Nagy választék cipőben, női és férfi cikkekben
"VICTORIA" textilárúház
Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand No. 14 Udvarban. (Bán-ház)

Az ország egész népe egységes lelkesedéssel ünnepli II. Károly király Öfelsége 45. születésnapját

II. Károly király Öfelsége, szeretett Uralkodónk, a folyó évi október 16-án, vasárnap 45. születésnapját ünnepli. Ennek a napnak a román nép igazi nemzeti ünnepnapjának kell lennie, mert a király Öfelségének személye, testestől meg az összes románok reménysegit.

Ezt az örömnapot annak az Uralkodónak a tiszteletére kell szentelni, aki maradéktalanul megvalósította azt az örökséget amely a nagy tények királyának a felfzabadtó I. Károly király és a nemzetegyesítő I. Ferdinánd király után maradt részére, annak az uralkodónak tiszteletére tehát, aki a lelki és szellemi megerősödés, a kultura útjára vezette népét. II. Károly király Öfelsége különös gondot fordít alattvalói lelki megerősödésére, szellemi felkészültségének gyarapítására és olyan tanokat honosított meg, amelyek biztosítják a helyesebb, jobb gazdálkodást és a romániai falvak népének újszerű életét. Még trónörökös korában fokozott gondot fordított a Felsőg a falvak népére és állandó érdeklődésének tárgya volt a falu népek fizikai és szellemi helyzetét.

Az Uralkodó azt kívánja és azt akarja, hogy az ország népe a falvak lakossága egységes legyen, testben és lélekben is. Ezért alapította már korábban a Károly trónörököséről elnevezett alapítványt, később a Királyi Kulturális Alapítványt, amelyeken keresztül meleg, lelki szeretettel fordul a falu népe felé, hogy megtanulhassa, elsajátíthassa a civilizáltabb élet módszereit és lehetőségét.

A falu népe férfitagjainak baráti körében meghonosított falusi iskolák továbbképző tanfolyamai útján a falusi gazdaságokban és háztartásokban a szakértők részéről tett személyes látogatások során — amely intézkedéseket nagy örömmel és megnyugvással, elégtétellel fogadta a falu népe, — olyan közszellem alakult ki, amely az új életlehetőségeket biztosította és így minden tekintetben gyakorlati eredményekkel járt a látogatások és tanfolyamok, valamint tanítás utján széles körben terjesztett tanítás és tanács.

II. Károly király Öfelségének nemes

elképzelése, magasztos tervei, amelyek a faluélet színvonalának emelését célozzák, sok olyan intézkedés valósult meg, sok olyan intézmény létesült amelyeket az országvezetők valósítottak meg és akiknek tevékenysége felbecsülhetetlenül értékes: kórházak, gondozóintézetek a kiskorú gyermekek részére, agymenházak az elaggottak, az öregek részére, gondozókat a terhes, szülés előtt álló nők részére, elemi népiskolákat, hogy gyökeresen szűnjék meg az analphabetizmus az írás és olvasás tudományának megismerése és olyan iskolákat, amelyek nem követhetnek a magasabb

tanítás igényeit, a gyakorlati iskolávé lettek és a mindennapi életben szükséges, gyakorlati ismereteket terjesztették el a falvak népe körében olyan ismereteket, amelyeknek a falusi lakosság gazdaságban és háztartásában állandó és mindennapi hasznát veszi s ezeknek az ismereteknek a gyümölcsét élvezi. Ime ezek azok az intézkedések, nagy fontosságú cselekedetek, amelyeket II. Király Öfelsége néhányévi uralkodása alatt megvalósított és amelyek alapjár indokolt és érthető hogy az egész ország népe, nagy lelkesedéssel és őszinte örömmel, üli meg mai születésnapját. És a romániai anyáknak még egy kötelességük van: neveljék gyermekeiket jó hazafiakká, mélyítsék el lelkükben a tiszteletérzést és a szeretetet királyunk, a jövő királyja és az egész királyi család iránt.

ROYAL slágermozgó!

Több, mint film. Deanna Durbin és Leopold Stokowski (Garbo férje) A legnagyobb esemény.

„100 férfi és egy kislány“

a világhírű 100 tagú philadelphiai szimfónikus zenekar a következő darabokat játsza: Wagner: Lohengrin, Tschaiakowski: V-ik szimfónia, Liszt: II-ik rapszódia. Mozart: Exultatio jubilata, Verdi: Traviata. Számozott jegyelővétel. Telefon: 37-05. Biztosítsa idejében helyét.

Írásszakértői véleményü dönti el:

Bűnös-e politikai propaganda vétésében Ana Pop, a fiatal egyetemi hallgatónő vagy sem?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Mikor a vádlott három másik társával bevonult a tárgyalóterembe, mindenki dörszöli a szemét: az öreg bírósági padok rég nem láthattak maguk között ilyen fiatal és csinos leányt. Zavartan, sápadt arccal áll szürke kis kabátjában a többi vádlott között, karcsu lábain fénylik a selemharisnya és mikor megrázza fejét lassan hintáznak aranybarna fürtjei. A vád ellene nagyon komoly: a nemrégiben sulyosan elítélt legionista vezér egyik kézzel írott kiáltványát találták meg holmijai között olyan írással, amit a leány kézírásának jelentett ki a csendőrmester, aki tiltott politikai propaganda címen megindította ellene az eljárást. A leány, aki a fővárosi egyetem bölcsészeti karának hallgatója, Mircea Antimon, Contea Gheorghe és Contea Iov nevű négy másik legionista propagandával vállalt társával együtt került a kaotnai törvényszék elé és ügyükben tegnap tartott tárgyalást.

Ártatlan vagyok

A bíróság mindenekelőtt a vádlott leányt hallgatja ki, aki elmondja, hogy nem érzi magát bűnösnek. Azalatt, amíg szülei házában házkutatást tartottak, nem volt otthon, a kiáltvány másolatát olyan csomagban találták, melyet ő csak a házkutatást megelőző két hónappal, az elutazásakor látott, nagyon valószínűnek tartja, hogy valaki becsémpészte a csomagban levő könyvei közé, vagy valamelyik könyvben lehetett, amelyet kölcsönkért és sajátjai közé becsomagolt. Elmondja azt is, hogy a letartóztatásakor ötoldalas kézzel írott vallomást adott és kéri a bíróságot, hogy hasonlítsa össze írását a kiáltvány másolatával, mert abból világosan ki fog tűnni, hogy az nem ő írta.

Ha a csendőrmester megharagszik Kihallgatása után Blebea ügyész emel kedik szólásra és kéri, ugy a leány mint

társainak megbüntetését, míg a leány egyik védője, dr. Maier Titus az eltérő írásra szintén mint döntő bizonyítékra, hivatkozik, hangoztatja, hogy az eljárást megindító csendőrmester haragos viszonyban volt a leány apjával és hivatalos igazolvánnyal bizonyítja, hogy Pop Ana semmiféle politikai mozgalomban nem vett részt. Utána dr. Moldovan Valer bizonyítgatja azt hogy azalatt a két hónap alatt, ami alatt a leány nem volt otthon, csomagjaihoz bárki hozzáférhetett, a házban kőművesek jártak, de bekerülhetett a kölcsönkért tanulmánykönyvekkel is és a leány végeredményben sem bűnös, mert a második számú hadtestparancsnoki rendelet alapján van vád alá helyezve, amely kimondja, hogy elzárás a büntetése mindazoknak, akik izgató írásokat őriznek lakásukon, holott a leány nem tudott az írásról, ami pedig nem tudatos őrzés vagy rejtegetés. Kéri tehát a vádlott leány felmentését.

Az írásszakértő dönt

A törvényszék ítélethozatalra vonul vissza. A leány társai és a szuronyos örök között kivonul a folyosóra, itt kell megvárniok az ítéletet. A teremben mindenki latolgatja az eshetőségeket és drukkol a leányért, aki tagadhatatlan pillanatok alatt mindenkinek megnyerte rokonszenvét. De az igazság istennőjének szemé be van kötve: a törvény mérlegén egyenlő minden ember.

Félórást tárgyalás és izgalmas várakozás után hoz csak a törvényszék határozatot: a leány ügyében írásszakértő kihallgatását rendeli el, míg társai közül Mircea Antimon felmenti és Costea Gheorghet és Costea Iovot pedig tiltott politikai propaganda miatt egyhónapi elzárásra ítéli el.

Strájer jelvények, zsinorok, gombok, bőrövek, nyaksálak, stb., nagy választékban!

Szülők! Figyelem!
Megérkeztek az **Uj viseletű téli modellek, strájer fiuk és leányok részére**
Elsőrendű minőségben!
Garantált kivitelben!
Mérsékelt árakban!
csak a

Iskolai szövekezeteknek lerakatot csinálunk, kedőknek minden cikkből nagy rabatot adunk!

HERCULES NAGYÁRUHÁZBAN

kaphatók. ♦ Cluj, Calea Regele Ferdinand 9.

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Premier. A denevér. Strauss operettje. Fősz.: Lida Baarova, Fridl Czepa, Hans Söhnker, Hans Mosser és Georg Alexander.

EDISON MOZGÓ: I. Halálos veszedelem. Dick Foran utolsó vadnyugati filmje. II. Páris. Dráma Harry Baurral. III-IV. Híradó és Miki Maus. Jön: Sherlock Holmes és A zöld dominó.

MUNKÁS MOZGÓ: A tengeri titánok. Fősz.: Lionel Barrymore, Spencer Tracy és Micky Roney. II. A fehér vadász. Izgalmas dzsungel dráma. Fősz.: Varner Baxter és June Lang. III. Mária királyné bucarestii és Curtea de Arges-i temetési ünnepségei. IV. Híradó.

ROYAL MOZGÓ: Deanna Durbin és Stokowsky (Garbo férje). „100 férfi és egy feleség”. Zene: Verdi, Liszt, Mozart, Wagner. Számozott jegyelvétel d. e. 11 órától. Telefon 37-05. Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek.

SELECT MOZGÓ: Rácsnélküli börtön. (Prison sans barreaux.) Főszerepben: Corinne Luchaire, Annie Ducaux és Roger Duchesner.

URANIA MOZGÓ: Cămpina urnője. Felvételei Románia petroléumvidékén készült. Fősz.: Dorothea Wieck és Gustav Fröhlich.

Színház

Szombaton, október 15-én, este 9 órakor: **Liliomfi.** (Megnyitő diszeloádás, Szilágyi László 3 felvonásos vígjátéka dalokkal, táncokkal és zenével. Modern színpadra átdolgozta Szabados Árpád. Rendező Gróf László. Vezényel: Stefanidesz József. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Czoppán Flóri, Tompa Sándor, Csóka József, Réthelyi Ödön, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csengeri Aladár stb. Premier-bérlet 1. szám.)

Vasárnap d. u. 3: **Hamupipőke.** (A nagyszerű mesejáték előadása nagyon olcsó matiné helyárrakkal, új énekekkel és táncokkal)

Vasárnap délután 6: **Liliomfi.**

Vasárnap este 9: **Liliomfi.** (Hendes bérlet 1. szám. Irodalmi bérlet 1. szám.)

Hétfő este fél 9: **Kék róka.** (Herczeg Ferenc világhírű vígjátéka, a „világirodalom nagy vígjátékai” ciklus második darabja. Erényi Böske, Fényes Alice, Nagy István, Mészáros Béla, Lantos Béla fellépésével. Rendező Szabados Árpád. Premier-bérlet 2. szám.)

Kedd este fél 9: **Kék róka,** rendezés bérlet 2. Irodalmi bérlet 2.

Szerda este fél 9: **Kék róka.**

Csütörtök este fél 9: **Kék róka.**

Péntek fél 9: **Nem leszek hálátlan.** (Szilágyi László és Márkus Alfréd több, mint 100 előadást megért nagyszerű zenés vígjátéka. Rendező Gróf László, fősz.: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Jenai János, Tompa Sándor, Gróf László, Fülöp Sándor stb. stb. Vezényel: Schreiber Alajos. A teljesen új díszleteket Rajnai Sándor tervezte. (Premier bérlet 3. szám.)

Magántanulók sem lehetnek a középiskolák V. osztályában azok, akik nem lettek felvételi vizsgát, vagy akiknek a felvételi vizsgájuk nem sikerült

(BUCURESTI.) A nemzetnevelésügyi minisztérium hirdetményt bocsátott ki, amelyben felhívja az érdekelt szülők és tanulók valamint az összes középiskolák igazgatóinak figyelmét arra, hogy azok a tanulók, kik elvégezték valamelyik középiskola IV. osztályát, de nem jelentkeztek az V. osztály felvételi vizsgájára, valamint az olyan tanulók, akiknek az V. osztályra érvényesítő felvételi vizsgájuk nem sikerült, magántanulók sem lehetnek a középiskolák V. osztályában és semmiesetre sem bocsáthatók vizsgára az V. osztály tananyagából.

A rendelet, illetve a közoktatásügyi törvény eme rendelkezésének szigorú betartására a nemzetnevelésügyi minisztérium fokozottan felhívta az összes középiskolák igazgatóságának figyelmét.

— **Green újból győzött.** Newyorkból jelentik: Tegnap egyhangulag újból Green-t választották meg az amerikai Munkásszövetség elnökévé.

TESTEDZÉS

Vasárnap elől:

Megtörik-e a Victoria pech-szériája?

(KOLOZSVÁR.) A Victoria labdarugócsapata egymásután két bajnoki mérkőzését veszítette el s most vasárnap a Sportul Studentesc ellen akarja megtörni a pech-szériát, hogy tisztességes helyet vereskedhessen ki az őszi bajnokságban. Sikertőlmi fog vajjon a feljavult fővárosiak ellen diadalmaskodni, erre a vasárnapi mérkőzés adja meg a feleletet, amely teljesen nyílt és igen heves küzdelmet ígér.

A mérkőzésre a két csapat így áll fel: Victoria: Bosneac — Cociuban I., Felecan I. — Páll, Pop III., Nistor — Pop IV., Szántay, Cociuban II., Martin Căpusan.

Sportul Studentesc: Constantinescu — Duce, Badulescu — Voicu, Mitan, Drăgan — Morinescu, Ghenea, Schulder, Stefanescu, Popescu.

A mérkőzés pontban fél 4 órakor kezdődik. Előzőleg 2 órakor Kolozsvár ifjúsági válogatottjai tartanak próbameccset Muresan vezetésével. Délelőtt 9 órakor az Universitatea—Echo barátságos, 11 órakor CFR—KMSC I oszt. bajnoki mérkőzés van műsoron.

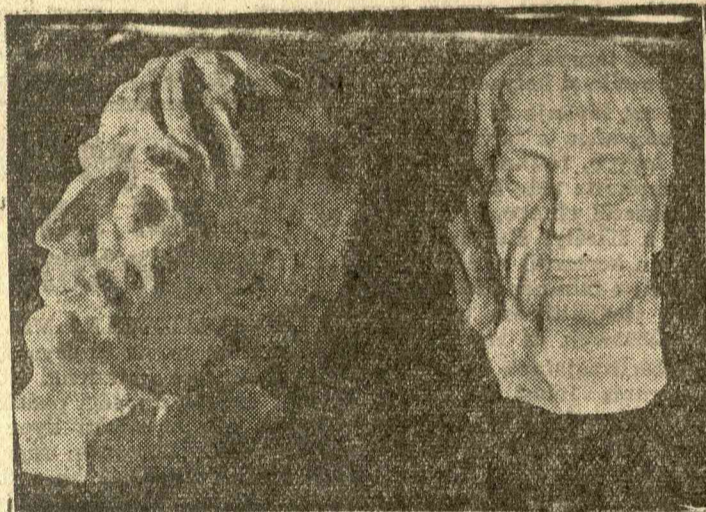
KOLOZSVÁR ORSZÁGUTI KERÉKPÁRBAJNOKSÁGAI. A kolozsvári kerékpáros szövetség vasárnap rendezi meg a kerület országúti kerékpáros bajnokságát. A rajt délelőtt 8 órakor lesz a vármegyeháza előtt. A bajnoki verseny távja kezdők, haladók és főversenyzők részére egyaránt: 50 kilométer. A versenyen, amelyen egyetlen kivüli kerékpárosok is résztvehetnek, nevezni a versenyrendezésnél, közvetlenül a verseny megkezdése előtt lehet.

Bécsben rendezik meg a diákolimpiát. Nemzetközi Diákszövetség Glasgowban tartott kongresszusán kimondotta, hogy az 1939. évi főiskolás olimpiát Bécsben rendezik meg.

Tudnak a szovjetatléták. Moszkvában rendezett atlétikai viadalon Osolin 429 cm-t ugrott ruddal, ami jobb a jelenlegi Európa-rekordnál.

1:1-RE ÁLL A MAGYAR-LENGYEL NŐI KK-MÉRKŐZÉS. Varsóból jelentik: Pénteken kezdődött meg a magyar-lengyel női tenisz közép-európai Kupa mérkőzés. A verseny első napján a magyar Körmöczy Zsuzsi 6:1, 6:2-re verte a lengyel Volkmer-Iakobsent. Paksyné azonban 6:2, 6:1 arányban vereséget szenvedett a világ egyik legjobb teniszjátékosától, Iedzejowskától s így a mérkőzés állása 1:1.

Bucuresti, Arad, Temesvár, Nagyvárad, Marosvásárhely és Kolozsvár legjobb versenyzői indulnak a KAC vasárnap délelőtt 10 órakor a Károly-stadionban rendezendő atlétikai viadalán.

ADY ENDRE halotti maszkja, amelyet Plesa Carol fiatal kolozsvári román szobrászművész készített egyéni kompozíció gyanánt. A fiatal művész most rendezte meg szépsikerű kiállítását Widmann Walter festőművész társaságában.

80 gyermeket támogat a lelkesen tevékenykedő Patronázs-Egyesület

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Régi értékes közintézménye Kolozsvárnak a Patronázs Egyesület, amelynek elnöki tiszttségében dr. Predovici Ioan, a büntetőtábla elnöke rendkívül élénk és értékes munkát fejt ki. Az Egyesület tevékenysége meglehetősen széles területet ölel fel. Elsősorban megfigyelés alá veszi a bűnöző kiskorúakat és a tárgyalás napjaira a bíró lé terjeszti észrevételeit, amelyben feltünteti a vádlott hajlamait, képességeit, bűnözésre való hajlandóságukat. Eszerint három csoportba sorozzák őket. Teljesen elvetemültek, megjavíthatók és megtévedtek. Az itélőbíró tekintetbe veszi a Patronázs Egyesület véleményezését és az első csoport fogházba, a második az egyesület otthonába kerül, míg a harmadik csoportba tartozókat, akiket legtöbbszörre dorgálásra ítélnék, szülei lakásán maradnak megfigyelés és irányítás alatt. De az Egyesület az ítélet kitöltése után sem hagyja magára a kiskorú veteránokat. Igyekszik munkaalkalmat szerezni nekik és a becsület utjára téríteni őket.

Jelenleg 80 gyermek áll az Egyesület védelme alatt, akiket a tagsági díjakból befolyó összegből támogatnak, mivel az Egyesület városi segélyt már évek óta nem kap. Az Egyesület lelkes vezetősége, melynek elnöke dr. Predovici Ioan táblai elnök, alelnökök dr. Alma Mohora Popovici és dr. Axente Iancu, vezértitkár Pastia Constantin táblabíró, végrehajtó bizottság tagjai Zeita ign. Dordea, Natalia Reisch-Popovici, Negulescu D. katonai főügyész-alezredes, Stelea Gheorghe, Sava Vasile szentszéki ülnök, Retezeanu Gheorghe dr. Costea Octavian, Peculea Marius, Malai Titus dr. kanonok, dr. Metes Petru, az ügyvédi kamara prodeánja és Bucur Vasile pénztáros.

Dr. Predovici elnök, aki nagyszabású és teljes elismerést érdemlő terveket dolgozott ki az Egyesület tevékenységének

mindent elkövet, hogy hivatásának minél tökéletesebben megfeleljen. Remélhető, hogy az Egyesült felhívása nem lesz eredménytelen és a város lakossága sietni fog segídekezni abban a munkában, amelyet a Patronázs Egyesület az elbukott kiskorúak megjavítása és a becsület utjára való visszatérítése érdekében fejt ki

Reuter jelenti:

(BERLIN.) A német kormány elrendelte a szudéta-német vidéken a népszámlálást. (PRÁGA.) Csehszlovákia az eddig lekapcsolt területeken 2000 elemi és több mint 1000 magasaárbrendű iskolát veszített.

(BUDAPEST.) A komáromi tárgyalások megszakitása hírére a tőzsde hanyhán indult, de később véleményes vásárlások következtében megszilárdult.

(LONDON.) A croydoni repülőtér átalakítási munkálatai megkezdődtek. A repülőtér a munkálatok befejezéséig 50 százaléig mentesítették a forgalomtól.

(LONDON.) Chamberlain miniszterelnök a hétvéget vidéken tölti és csak keddre várják vissza a brit fővárosba.

(LONDON.) Az anglikán egyház a rendkívüli mértékben elszaporodott válások ellen a szószékeken és írásban energikus harcra kezdett.

(PÁRIS.) A kormány rendeletére speciális bizottság indult Marokkóba az arab mozgalom okainak beható tanulmányozása végett.

(PÁRIS.) Tekintettel arra, hogy a forgalmi balesetek száma a francia fővárosban is ijesztő mértékben elszaporodott, a városi tanács új forgalmi rendeletet bocsájt ki és pedig a londoni mintájára.

(RÓMA.) A Duce megtekintette a herculenum ásatásokat, majd repülőgépen visszatért a fővárosba.

(RÓMA.) A Lybiába induló 2000 telepes elindítása Nápoly, Genua és Siracusa kikötőiből egyszerre történik és azon jelen lesznek a kormány és a fasiszta párt delegátusai is.

(BUENOS AIRES.) Az argentin kormány husztagu delegációt küld a Harmadik Birodalomba a stratégiai országutak építésének tanulmányozására.

(WASHINGTON.) Az Egyesült Államokbeli munkanélküliek száma a legutóbbi statisztikai kimutatások szerint 8 százalékkal csökkent, de még mindig meghaladja a 18 milliót.

(OSLÓ.) Tegnap mutatták be Norvégia fővárosában óriási siker mellett Léni Riefenstahl „Olimpia” filmjét.

(LONDON.) A vasutas-sztrájk kezd komoly nehézségeket okozni az élelmiszerekkel való ellátás terén. Százával állanak a London felé irányított vagonok az állomásokon, anélkül, hogy elindulásuk lehetséges lenne.

(BRÜSSZEL.) A Belgiumba kinevezett új német követ, Brülowschwante tegnap mutatta be megbízólevelét III. Lipót belga királynak.

(MÜNCHEN.) A bajor fővárosba egy 100 tagu olasz közigazgatási delegáció érkezett a német közigazgatás tanulmányozására. A delegáció Münchenből Nürnbergbe, Berlinbe, majd Hamburgba utazik.

(PÁRIS.) Lebrun elnök tegnap nyitotta meg a nemzetközi autóipari kiállítást, amelyen a legnagyobb feltűnést az uttipusú német és olasz versenygépek keltették.

(BERLIN.) A német munkás organizációk vezetője, Ley miniszter bulgáriai és romániai körutjáról visszatért a német fővárosba.

Rádió

VASÁRNAP, október 16.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, háztartási és orvosi előadás, reggeli hangverseny, rádióhír, hanglemezek, hírek. 9.55: Istentisztelet és prédikáció. 12.10: Déli hangverseny, Motzoi zenekara. 14.10: Hírek. 15.10: Vidám műsor. 15.30: Előadás a gazdákknak. 19: Időszerű előadás. 19.17: Katonazene. 19.58: Sporthírek. 20: Lemezek. 20.30: Hangverseny. 21. Hírek. 21.15: Rádió zenekar Ciortiu tenorral. 22: Hírek. 23. Sport. 23.15: Lemezek.

Budapest I. 10: Unit. istentisztelet. 10.45: Hírek. 11: Ref. istentisztelet. 12: Egyházi ének, szentbeszéd. 13.30: Operaház zenekara. 14: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Gazdasági előadás. 16.45: Zongoraverseny. 17.30: Felolvasás. 18: Ének. 18.30: Lemezek. 19: Szalonzene. 20.15: Hírek. 20.40: Cimbalom. 21: Sporteredmények. 21.10: Hangképsorozat. 22.40: Hírek. 23.05: Zenekar. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek. Budapest II. 21.10: Hírek.

A kolozsvári egyetemen október 15-én kezdődnek meg a felvételi vizsgák

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári Ferdinánd királyról elnevezett egyetemen október 15-17. napjain tartják meg a felvételi vizsgákat. A jelöltek a négy fakultás dékánjai részéről kijelölt anyagból vizsgáznak. A felvételi vizsgák eredményét néhány nap múlva hozzák nyilvánosságra és azok eredményessége esetén a jelöltek október 31-ig iratkozhatnak be az egyetemre.

Ciánkálival megmérgezte magát egy fiatal kolozsvári tisztviselő

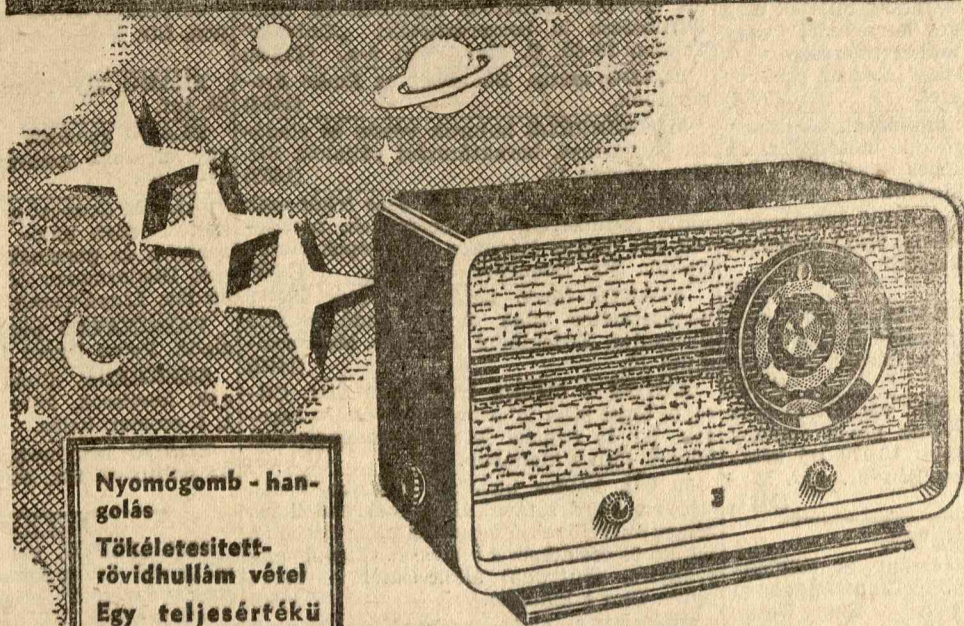
(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Megdöbbentő és tragikus öngyilkosság történt tegnap délelőtt 11 órakor a Royal drogériában. E. B. 23 éves Calea Marechal Foch 109. szám alatt lakó fiatalember ciánkálival a drogéria raktárában megmérgezte magát. A szerencsétlen sorsú fiatalember tegnap reggel jókedvűen távozott szülei lakásáról és nem látszott rajta hogy ilyen sötét gondolatokkal foglalkozna. 11 óra tájban a fiatalember hirtelen öszszeesett. A kihívott mentők eszméletlenül szállították be a klinikára és az orvosoknak minden erőfeszítésük, hogy az öngyilkost megmentés az életnek, hiábavaló volt, mert a bevett ciánkálitól rövid haláltusa után kiszenvedett. Az öngyilkosság színhelyére a rendőrség bünyügyi osztálya szállott ki, amely hivatva van a tragikus öngyilkosság körülményeit kideríteni. A jó kedélyéről ismert tisztviselő végzetes tette megdöbbenést keltett és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

Felmentett az államellenes izgatás vádjától a katonai törvényszék egy kolozsvári újságíró

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ezelőtt hat évvel történt, hogy a Kolozsváron megjelenő „Friss Hírek” című lapban tudósítás jelent meg a milánói nemzetközi kisebbségi kongresszusról, azonban a cikk egyes kitételei miatt a cikkíró ellen államellenes izgatás címen eljárást indítottak. Az ügy a polgári törvényszéknél történt többszöri elhalasztás után, az idevonatkozó rendelkezések alapján a katonai törvényszék elé került, amely nemrégiben tüzte ki azt tárgyalásra. A tárgyalás folyamán a vádlott újságíró elmondta, hogy ő a kérdéses cikket egy másik lapból vette át és annak a címét akkori szerkesztője, Ványolós István írta. Mivel azonban a tanúk között Ványolós István nem szerepelt, a törvényszék tegnapra halasztotta az ügyet és megidézte a tárgyalásra Bakos volt szerkesztőjét is, Ványolós Istvánt, aki kihallgatásakor elismerte, hogy valóban abban az időben a lapnak felelős szerkesztője volt és ő írta a cikknek a címét. Kihallgatása után Blebea ügyész kérte mindezek ellenére a vádlott újságíró megbüntetését, azzal indokolva a vádat, hogy a vádlott a vizsgálati kihallgatások során azt vallotta, hogy teljesen egy véleményen van a cikk állításaival. A vádbeszéd elhangzása után dr. Moldovan Valer védő mindenekelőtt azt bizonygatta, hogy az újságíró csak arra a kérdésre vonatkozólag tett beismerő vallomást, hogy ő írta a cikket a benne foglalt állítások fentartására vonatkozólag és egyébként is nem bűnös, mert nem annyira a cikk, mint inkább a címe miatt indított az ügyesség eljárását. A védőbeszéd után a törvényszék kihirdette az ítéletet, amely szerint felmentül Bakos Aladárt a vád alól, de ugyanakkor eljárást indít Ványolós István ellen, aki a cikknek olyan címet adott, amely az ügyész szerint az államellenes izgatás jellegű.

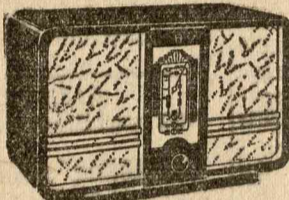
— A terménykivitel bizottság tilése. Bukarestből jelentik: A terménykivitel bizottság újabb ülést tartott a nemzetgazdasági minisztériumban Jordan vezértitkár elnökletével. Számos fontos kivitel kérdést intéztek el, köztük gyöngye devizájú államok részére is.

HÁROM ÚJ CSILLAG A RÁDIÓÉGEN!

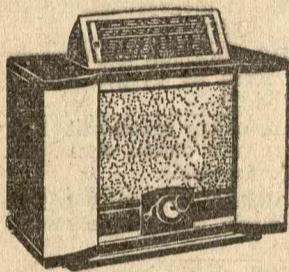

Nyomógomb - hangolás
Tökéletesített-rövidhullám vétel
Egy teljesértékű szuper az olcsó árszertályban

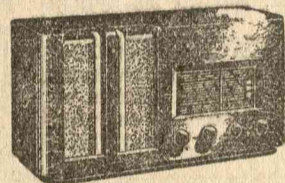
A JO SZUPER A NAPSKALÁVAL. Előkelő, kitűnő vevőkészülék, amely elegáns vonalaival és nagy teljesítőképességével tűnik ki. Váltóáramra, vagy Universal Vibrátorral egyen-és váltóáramra. Minden otthon díszje. Tipus 471.

A KIS SZUPER AZ EROS HANGGAL. Kis vevőkészülék, kiváló hanggal, rendkívül olcsó áron. Teljes értékű szuper, amelynek az ára olyan alacsony mint azelőtt egy egyszerű egy-áramkört készítőké. Tipus 215 A váltóáramra. Tipus 215 HU Universal egyen-és váltóáramra.

RÖVIDHULLÁMSZUPER AETHERSZABÁLYOZÓVAL. Az új Tipus 752 olyan vevőkészülék, amelyben megtalálja a modern rádiózás három rendkívül fontos feltételét: a lehető legegyszerűbb beállítást az aetherszabályozó révén, tökéletes hangot speciális kapcsolás révén és nagyszerű rövidhullám-vételt. Váltóáramra, vagy pedig Universal Vibrátorral egyen-és váltóáramra. Tipus 752.

OTT, AHOOL NINCS VILLANYÁRAM: ... ezen elemes szuper révén, amely minden hullámhosszon dolgozik, a rádiózás tökéletes élvezet! Tipus 628 B

PHILIPS

A FUL ÉS SZEM HARMONIAJA

15 HONAPIG TERJEDŐ RÉSZLETFIZETÉSRE IS KAPHATÓ

Kolozsmegye prefektusa

egykori lakosságokkal szemben a móc községek lakosságának segítségére

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A mócvidéki lakosság felsegélyezésére életszínvonalának megjavítása érdekében már többször mozgalom indult meg. A mócvidék három községének, Maisel, Maguri és Muntele-Rece falvainak lakossága főleg azt kívánja, hogy jelöljenek ki részükre olyan erdőterületet, amelyben fakitermelést folytathatnak és a vármegyei prefektúra támogatását, mert a Gyalu községben megalakult Motul nevű fakitermelő vállalat — annak ellenére, hogy nagy kiterjedésű erdőségek felett rendelkezett, ennek a három községnek lakóit nem részesítette a szövetkezet előnyeiben és nem kapcsolta be őket a

közös termelés és értékesítés lehetőségeibe. Manole Enescu ezredes vármegyei prefektus indokoltan és jogosnak találva a három móc község lakosságának kérését most elhatározta, hogy az erdőkisajátításokat, illetve kitermeléseket közvetlenül a vármegyei prefektúra és az illetékes erdészeti hatóságok felügyelete mellett és közvetlenül, tehát közvetítő kizárásával — juttatják a három község lakóinak. Ezek így lényegesen olcsóbb és kedvező feltételek mellett nyerik el az erdőkitermelési munkát és így módon a fa értékesítéséből származó jövedelmük is jelentősen fokozódni fog.

Miniszteri inspektor vizsgálta felül a cigánynegyed lebontásra ítélt házait

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A város vezetősege, mint ismeretes, néhány hónapja ezelőtt az egészségügyi hivatal előterjesztése alapján a Tanítók Háza mögött elterülő ugynevezett cigánynegyed 38 háztulajdonosát felszólította hogy harminc napon belül bontassák le házait, mert azok az egészségügyi követelményeknek nem felelnek meg. A háztu-

lajdonosok akkor küldöttséget menesztettek Filipescu Richard akkori polgármesterhez és kérték a rendelkezés visszavonását. A polgármester azonban elutasította a kérést, kijelentette, hogy Kolozsváron a többi kifogás alá eső házak is lebontásra kerülnek. Az érdekelt háztulajdonosok ezután dr. Bartha Ignác, a Háztulajdonosok Szövetségének

alelnöke útján az egészségügyi miniszterhez felebbezték meg a döntést, amely a napokban olyan értelmű határozatot hozott, hogy a rendelkezés foganatosítását mindaddig függeszték fel, amíg az egészségügyi minisztériumtól kiküldendő szakértő nem vizsgálja felül a kifogásolt ingatlanokat. Ennek alapján tegnap Kolozsvárra érkezett Atanasiu Constantin egészségügyi vezérfelügyelő aki dr. Vlad főorvos társaságában megtekintette a szóbanforgó épületeket. A vezérfelügyelő még tegnap el is utazott Kolozsvárról és tapasztalatairól jelentést tesz az egészségügyi miniszternek. A jelentés alapján hozza meg azután döntését a belügyminisztérium a háztulajdonosok felebbezése tárgyában.

Nyiltér*)

Értesitem a t. közönséget, hogy Asztalos Gyula villanszerelő-segéd a Tg.-muresi ügyészségnél tett 7766-938. sz. feljelentés alapján a cégtől el lett bocsátva. Ennélfogva nevezettnek nincs joga a cég nevében bárhol és bármilyen formában tevékenykedni vagy pénzt felvenni. Felelősséget érte egyáltalán nem vállalunk.

Birthler Radj; Reghin.
Birthler Sándor.

*) E rovatban közölte nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Hirek

NAPTÁR. 1938. Október 16, Vasárnap.
Gáll Apát. Prot.: Abt. Gallus. Ort.:
Sf. Mart. Longin. Izr.: 21 Tisri.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÖESTÉT!

AHOL A HAZUGSÁG KEZDŐDIK

— Az életben legtöbbre becülöm az igazságot — mondta egy fiatal asszony Tristan Bernadnak.

— Asszonyom — felelt az író — ezt nem szabad ruzsos szájjal mondani.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Folyó évi október 15-én, szombaton reggeltől október 22-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Fortuna Unirii-tér; Hygea, Mihai Viteazul-tér; Victoria, Regele Ferdinand-ut és Sotropa Emil gyógyszerárak, Stefan cel Mare-tér.

— **Időjárásjelentés.** A bucarestii időjárásutató intézet jelentése: Hűvös, nyirkos idő, lehülés.

— **JÓ ÉS OLCSO BÖRT ÉS TALPAT** Kozák bőrtüzetben kaphat Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.

P. Unirii forgalmas oldalán
üzlethelyiség kiadó.
Jelige „Üzlethelyiség”.

— **A Semmitűszék elutasította az állampolgársági revízióra vonatkozó törvény elleni felebbezést.** A Semmitűszék tegnap elvetette a felebbezést az állampolgársági revízióra vonatkozó törvény ellen, kimondva hogy az teljes mértékben megfelel az alkotmány szellemének.

— **Különleges tanfolyamokat létesítenek a süketnémák számára.** A nemzetnevelésügyi minisztérium elhatározta, hogy a bukaresti süketnéma intézet mellett különleges 2 éves tanfolyamokat létesít, amelyekre a legkiválóbb tanítók és tanítónőket fogják beosztani, hogy ezek a továbbiakban a süketnémák szak szerű nevelését kézbevehessék.

— **Különleges rendőrbíróságokat létesítettek Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A rendőrprefektúra, az ugynevezett „uccai” büncselekmények elbírálására különleges bíróságokat létesített, amelyek éjjel-nappal készenlétben vannak és azonnal ítélik a kisebb jelentőségű büncselekmények és kihágások ügyében.

Október 15-én délután 4 órakor nyílik meg az

UJ CIMBORA

Kovács Pál és Teleki József rajztanárak által vezetett)
GYERMEK-RAJZISKOLÁJA

Jelentkezni: Str. Baron L. Pop 5. sz. Uj Cimbora szerkesztőségében.

— **Amerikának segítenie kell a szegényeknek.** Washingtonból jelentik: Wallace, a földművelésügyi minisztérium titkára nagyszabású tervezetet készített, amelyben javasolja, hogy a mezőgazdasági termények, gabona, gyümölcs, továbbá gyapotfeleslegeket olcsó áron juttassák el a szegény lakosságnak mert ezzel egyben az árak egyeteműs olcsóbodását is eléri.

— **Súlyos szerencsétlenséget okozott a villámcsapás.** Párisból jelentik: A bilancourt egyik fémüzemben a villámcsapás lesújtva 12 munkást súlyosan megsebesített. Ötöt a halállal vívóva szállítottak kórházba.

— **Eltemették Cyril orosz nagyherceget.** Párisból jelentik: Cyril orosz nagyherceget tegnap Coburgban eltemették.

LILIOMFI

A színház évadnyitó zenés vígjátéka

Régi és mégis új az a szindarab, amely színházunk kapunyitó játékközpontján szerepel Szigligeti vígjátéka a Liliomfi, amelyet Szabados Árpád teljesen modern átdolgozásában, korszerű zene, ének és táncszámokkal fűszerezve, vadonatúj, stilusos díszletek és kosztümök keretében elevenít fel a társulat, semmit sem veszített eredeti bájából. Sőt még nyert elevenességében, frissességében, ismét bebizonyítva, hogy az igazi remek mű olyan, mint a jó bor: nem árt, hanem használ neki az idő múlása.

Teljesen új a Liliomfi külső alakja. A pompás zenekari nyitányban szellemes prologust szőtt az átdolgozó, — Liliomfi egy régi kép keretéből lép elő, hogy a ma közönségének az örök komédiáról mondjon ünnepi üzenetet. Gróf László rendezése, Stefanidesz József vezénylése és Krémer Mancsi, Sándor Steffi, Czopán Flóri, Tompa Sándor, Lantos Béla, Réthelyi Ödön, Fülöp Sándor, Csóka József, Csengeri Aladár és a többiek fellépése emeli ki az évadnyitó ünnep jelentőségét.

Kék róka: hétfőn este

Az utóbbi évek legnagyobb sikerű darabjával, a Kék rókaival folytatja a Thalia az idei színiévadot.

Köztudomású, hogy a Kék róka egye dül a múlt évben, több mint kétszáz előadást ért el és még mindig fokozódó hatalmas közönség sikere páratlanul áll a színházak történetében. Ennek magyarázata, hogy a Kék róka érdekesítően izgalmas és ujszerű cselekménye méltó lett szellemességében és fordulatokban, az izzásig hevített drámai feszültségben olyan gazdag jellemei any-

nyira emberiek, hogy a publikum elragadtatva tapsolja végig ezt az izig-vérig művészi és izgalmas darabot. A Kék róka egy házassági háromszög keretében az asszonyi lélek kiismerhetlenségének örök, demégis ujszerűen ható és izgalmas problémáját viszi a színpadra olyan művészzel és rutinnal, amely szinte egyedül áll a színműirodalomban. A legjobb Herczeg-vígjáték főszerepeit, amelyet Szabados Árpád rendez, Erényi Böske, Fényes Alice, Nagy István Mészáros Béla, Lantos Béla játszik.

Hamupipóke, gyermekelőadás matiné helyárrakkal

A gyermekvilág nagy öröme vasárnap délután 3 órakor a legszebb énekes, táncos, zenés gyermekdarab, a Ha-

mupipóke szerepel a színház műsorán rendkívül olcsó matiné helyárrakkal.

A legolcsóbb áron a legjobb minőségű NŐI TÉLIKABÁTOT KÉK ISKOLÁSLEÁNYKABÁTOT KAPHATJA A

„Femina” női konfekciós áruházban CLUJ, Strada Memorandului 1. sz.

— **Szerk. üzenetek.** Özv. S. Norbertné Florilor-ucca. A kérdéses orvos nevét szerkesztőségünkbe befáradva megtudhatja.

— **A kolozsvári Református Nőszövetség október hó 17., 18., 19., 20., 21., 22-én tízdekas hetet rendez.** Sokat hallottunk már a kolozsvári Ref. Nőszövetség öntudatos, ren szeres és soha el nem fárado munkájáról és küzdelmeiről, amellyel jótékony célú intézményeit, Aggmenházát, Napközi Otthonát fenntartja, szegényeit ellátja és szegény tanulóik iskoláztatásáról gondoskodik. Mind ezekhez nincsen más anyagi eszköze, mint a szakadatlan munka és a jó áldozatra kész emberek segítségével. Kolozsvár társadalmi ma mindig meghallotta a Ref. Nőszövetség kérés szavát és mindig segítségére volt azok nak, akikről tudta, hogy nyomorúságon eny hitének, súlyos betegeket gyógyítanak, tehetetlen öregeket gondoznak és gyermekek iskoláztatását segítik elő. Amikor kérés szavát ez évben is felemeli Kolozsvár áldozatkész társadalmához, szíves figyelmüket felhívja arra, hogy minden ételnevet, zöld-ségféléit, fűszert stb. hálás köszönettel fogad. **Tíz dekát kér csak mindenkitől,** mert tudja, hogy ennyiről mindenki le tud mondani anélkül, hogy az terhes volna, vagy anyagilag volna érezhető. **Tíz dekát kér csak,** mert sok kis tízdekas csomagból öregelt, szegényeit, gyermekeit hosszabb időre el tudja látni. **Tíz dekát kér csak,** mert ki nem mondana le szívesen 10 dekányi ételnevet, ha tudja, hogy ezzel betegeken, szegényeken, elhagyottakon segít? A tízdekas napok egy egész héten át tartanak, október 17-től október 22-éig, azért, hogy bőven legyen idő a szeretetadó-mányok elküldésére. Kérjük az ajándékozót, szíveskedjenek adományait az alább felsorolt gyűjtőhelyekre küldeni: Vidovszky Ferencné A. Muresan 9., László Dezsőné Cogălniceanu 17., Radó Andrásné Petru Maior 11., Rudolf-uti ref. iskola ig. lakása Motilor uti ref. iskola ig. lakása Magyar-uccai ref. iskola ig. lakása, Ref. kollégium elemi iskolája, A gyülekezeti otthonba a felnőttek és az iskolába a gyermekek, Regele Ferdinand 96, Cal. Decebal 38., Napközi Otthon Marechal Foch 67, dr. Butyka Aladárné Regele Carol II. 71., Deák Ferencné Monostor-uti lelkesi hivatal és Finta Gáborné Măcelariilor 1. szám.

() **A kolozsvári borbély- és fodrászmunkások** folyó hó 18-án, kedden este fél 9 órai kezdettel az Építőmunkás Otthonban általános szakmai gyűlést tartanak.

() **A kolozsvári szabómunkások** folyó hó 19-én, szerdán este 8 órai kezdettel az Építőmunkás Otthonban igen fontos szakmai gyűlést tartanak.

— **Aranylakodalom.** Alsócsernátoni Cseh Kálmán nyugalmazott posta- és távirafőtiszt, volt presbiter és hűséges hitvese: Marselek Irma most ünnepi házasságuk felszázados évfordulóját. A köztisztelőben álló házaspár aranylakodalma alkalmával egyházi áldásban részesült és boldog családi körben ünnepelte a ritka évfordulót. Az ismerősök, jóbarátok és tisztelők a szerencse kívánatok özönével halmozták el a tiszteskoru házaspárt.

— **Rácsnélküli börtön.** A legszebb emberi érzelmek: a szeretet és gyöngédség film je ez. A mai durva világban óázisként hat ez a remekmű, mely méltán nyerte meg az aranykupát a nemzetközi filmversenyen. Egy leányjavitóintézetéről van szó, ahol valóságos közepkori állapotok uralkodnak. A fiatal leányokat verik és a legkisebb kihágást is a legszigorúbb módokkal büntetik. A film köré néha mulatságos, néha pedig szomorú események fűződnek. Főszerepeket előtűnk eddig ismeretlen Corinne Luchaire, Annie Ducaux és Roger Duchesne alakítják remekül. Mindenkinek, aki szeret és érezni tud mások bajai és szenvedései iránt, őszintén ajánljuk ezt a kis forradalmat keltő remekműt.

— **Ellenőrzi a franciaországi rádióhíreket.** Párisból jelentik: A kormány rendeletét adott ki, amely szerint a franciaországi rádiók által a jövőben leadott híreket szigorúan ellenőrizni fogják.

() **A Munkás Atheneum** vezetőségének rendezésében dr. Deutscher Géza folyó hó 20-án, csütörtökön este 8 órakor az Építőmunkás Otthonban az új szakszervezeti törvényről előadást tart. Beléptidij nincs.

— **A gibraltári püspök a kultuszminiszternél.** Bucurestiből jelentik: Harold Buxton gibraltári anglikán püspök tegnap kihallgatáson jelent meg Colan püspök, kultuszminiszter előtt. A kultuszminiszter később Kolozsvárra utazott, ahonnan hétfőn tér vissza a fővárosba.

— **Két kivégzés Berlinben.** Berlinből jelentik: Franz Backes trieri és Joseph Baronek ratibori lakosokat hazaárulás vádjával halálra ítélték és kivégezték.

— **Templomszentelés Oklándon.** Dr. Varga Béla unitárius püspök beiktatása óta első nyilvános szerepléseként, felszentelte a 700 éves ujjáalakított oklándi templomot.

505 EURÓPA CUKORKÁJA

Romániában gyártja
KANDIA S. p. A. Timisoara

Apróhirdetések

KIADÓ LAKÁS

DIÁKLEÁNY vagy tisztviselő nő lakást kaphat uri családnál szép komfortos kertes lakásban fürdőszoba használattal. Str. Elisabeta 39. (1500)

2 intelligens zsidó fiatalember vagy leány lakást kaphat fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással. Ugyanott izletes kóser házikoszt kapható. Str. Tudor Vladimirescu 17, I. 3. (1502)

KIADÓ butorozott szoba kertre nyíló napos, esetleg teljes ellátással. Str. Grigorianu 6. (1503)

KIADÓ szép nagy szoba, konyha, esetleg egyenként is, eladó jó karban levő 2 leres főzőkemence. Str. Episcop Lemeni 9. Grigorescu-telep. (1508)

KIADÓ szoba, konyha, előszoba. Strada Rădulescu 83. (1513)

KERTES telek, két szoba konyha, istálló Donat-uton kiadó vagy eladó. Ancánál. Str. Regina Maria 43. (N222)

KIADÓ egy szoba, konyha, speisz, Cal. Marechal Foch 94. (N221)

KIADÓ 2 szoba, konyha komfortos lakás, Cal. Reg. Ferdinand 61. Érdeklődni Dr. Dénes Wilson 1. (N219)

KIADÓ 5 szobás modern komfortos lakás, külön 1 szoba, konyha. Str. Grigorescu 52. (N218)

KETTŐ szoba, konyha kiadó. Str. Filipescu 5. (N215)

SZOBA, konyha kiadó, értekezni trafikban, Str. Regele Carol II. 19. (N214)

KIADÓ szép nagy perkettes szoba villa épületben. Str. Băii 31. (Király) (1506)

KIADÓ szép szoba, kicsi konyha olcsón, Monostori sörgyár mögött. Jurul lacului 3. (1515)

MODERN egyszobás, komfortos lakás nov. 1-re kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 103. (1520)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba egy vagy két zsidó fiatalember részére kiadó. Ugyanott egy női Singer varrógép olcsón eladó. Str. Elisabeta 34. ajtó 5. (1521)

KIADÓ 3 szoba, konyha, fürdőszoba emeleten. 10—12, 3—5-ig. N. Iorga 21. (T1434)

SZOLID nő állásban levő, esetleg kettő szép lakást kaphat jutányosan. Str. Petru Maior 4. II. em. jobbra. Vármegyeháza mellett. (N240)

LAKÁST KERES

KERESEK elsejére belvárosban szép, tágas üres szobát, fürdőszobával, vagy egy szoba, konyha, fürdőszobás lakást. Str. Regalá 6. Málnásy. (1282)

NICOLAE Iorga, vagy annak környékén egész nap elfoglalt urinó fürdőszoba használattal alvóhelyet keres, esetleg teljes ellátással. „Ellátás” jellegére a Novába. (N144)

FIATAL házaspár keres november 1-re 2, vagy 1 nagy szoba, konyhás, fürdőszobás előszobás, parkettes egészséges napos lakást. „Pontos fizető” jellegére. (T 1420)

2 szoba konyhás, kertes lakást gazdasági épülettel a város környékén azonnalra keresek. Cimeket „Gazdaság” jellegére a kiadóba. (1517)

FORGALMAS helyen trafikhelyet keresek. Cim a kiadóban. (1519)

FIATAL pár keres nov. 1-re belvárosban lehetőleg új épületben 2 szoba, konyha, komfortos lakást. Cimeket „Tiszta” jellegére a kiadóba. (1495)

— **Önként feloszlának a csehszlovákiai szabadkőműves páholyok.** A Prager Tagblatt jelentése szerint a csehszlovákiai szabadkőműves páholyok önként elhatározták feloszlásukat.

A romániai Népkisebbségi Újságírószervezet küldött-ségileg vett részt elhunyt ügyésze, dr. Klein Miksa ügyvéd temetésén

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A romániai kisebbségi és zsidó közélet, jogászvilág nagy halottját, dr. Klein Miksát — mint tegnapi számunkban már megírtuk — osztatlan, mely részvét mellett temették el. A Cale Regele Ferdinand 30. számú gyászházánál Kolozsvár társadalmi és közéletének előkelőségei jelentek meg, hogy résztvegyenek a kiváló jogtudós és kiváló ember végtisztességén.

A temetésen többek között ott voltak dr. Farkas Mózes vezérigazgató, Fodor József, Sebestyén Rezső, Ritoók Lajos és Erős Lajos bankigazgatók, dr. Balázs Endre, dr. Sebestyén József ügyvédek, dr. Fenichel Mór, a Zsidókérdés igazgató-főorvosa, László Gyula, a Chevre Kadische elnöke, Weisz Gyula, az ortodox zsidó hitközség volt elnöke, Somogyi Miksa, a zsidó temetkezési egylet vezetője, dr. Weinberger Mózes, neolog főrabbi, Salamon Antal nagykereskedő és a kolozsvári jogásztársadalom, a közgazdaság és a közélet sok más vezető egyénisége.

A zsidó ünnepekre való tekintettel és a gyászoló család kifejezett kívánságára gyászbeszédet nem voltak, csak dr. Dragomir Alexandru, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánja mondott az ügyvédi kamara és a kolozsvári ügyvédek nevében bensőséges emlékbeszédet és vett búcsút a jogászvilág nagy halottjától. A romániai Népkisebbségi Újságírószervezet küldöttségileg képviseltette magát elhunyt ügyésze temetésén. Dr. Krenner Miklós, a szervezet diszelnöke, dr. Lakatos Imre, Jámbor Ferenc, Halász József, Málnásy Tivadar és Karádi Nagy Lajos titkár jelentek meg a sajtó és az újságírók igaz barátjának temetésén. A szervezet nevében a titkár tolmácsolta a mélyen lesújtott özvegynek és dr. Klein Endre kolozsvári ügyvédnek, az elhunyt fiának, az Újságírószervezet és a sajtó munkatársainak őszinte részvétét és mély együttérzését a tragikus haláleset alkalmából.

U'abb nagy sikerrel jártak a magyarországi olajfurások

(BUDAPEST.) Lispe községben most kezdték el furni a hatodik olajkutatót is. A furások igen eredményeseknek bizonyultak, mert mindjárt az első napokban 3000 liter olajat adott a kut, úgy, hogy az eddigi kutak révén Magyarország napi 20 vagon nyersolajra számíthat. De remélik, hogy az év végére ezt a mennyiséget 60 vagon napi termelésre emelhetik, ami Magyarország szükségletének felét fedezi. Az eddigi feltárások alapján a kutak igen bőséges és nagymennyiségű olajat tartalmaznak, úgy, hogy hosszú és eredményes kitermelésre van kilátás.

Két ember halálával végződött a zágrábi rendőrelleni támadás

(BUDAPEST.) Pénteken éjszaka Zágráb egyik kocsmájában három fiatal ember nagy garázdálkodást rögtönzött. A tulajdonos rendőrt hívott, de a garázdálkodó férfiak a rendőrrel szembeállottak és le akarták azt fegyverezni. A rendőr szorult helyzetében fegyverét használta és golyói mindkét támadóját megölték. A harmadik fiatalember pedig a rendőr szuronyától, amely mellét furta át, sebesült meg súlyosan.

— SZÜRETI MULATSÁG. A Kolping Legényegyletben ma, október 15-én este nagy szórakoztató szüreti mulatság lesz.

Tragikus módon pusztult el az öreg csucsai szolgáló

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A helybeli hatóságokhoz a csucsai csendőrségtől tragikus kimenetelű szerencsétlenségről érkezett jelentés. Eszerint Valea Gligore 54 éves szilágymegyei Horváti községbeli férfi, aki a csucsai Gogakostélyban szolgálaként volt alkalmazva, tegnap lovak nélkül egymaga le akart húzni a lejtőn egy deszkával rakott szekeret. A szekér meglódult és az előtte haladó szerencsétlen embert egy kerítéshez vágta, úgy, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett. Beszállították a csucsai kórházba, ahol sérüléseibe rövidesen behalt. A szerencsétlenség ürvében megindult a hatósági vizsgálat.

A leleplezéstől való félelmében a betörő visszajuttatta az ellopott készpénzt és ékszereket a károsult lakására

(ARAD.) Özv. Siclován Pávelné, aradi uriaszony feljelentést tett a rendőrségen, hogy távollétében ismeretlen tettes behatolt lakásába és onnan 9500 lej készpénzt, két aranygyűrűt és egy arany karkötőt lopott el. A rendőrség széles körben bevezette a nyomozást, amelynek során meglepő fordulat történt.

Másnap ugyanis az özvegyasszony az uccára nyíló egyik szobájában a földön papírba csomagolva hiánytalanul megtalálta, úgy a 9500 lej készpénzt mint az ékszereket. Az özvegyasszony a lakás takarítása közben kinyitotta az uc-

cára nyíló ablakokat, hogy szellőztessen, majd pillanatra eltávozott a szobából. Ezt a pillanatot használta fel az ismeretlen tettes, hogy a pénzt és az értéktárgyakat visszajuttassa a károsulthoz. A betörő, illetve a tolvaj, úgy látszik attól félt, hogy a bűnfelek alapján a rendőrség leleplezi személyét és ezért választotta az ellopott értéktárgyak visszajuttatásának ezt a szokatlan módját. A rendőrség ennek ellenére széles körben folytatja a nyomozást az özvegyasszony lakását kifosztó személy kézrekerítése érdekében.

Eden mondotta:

A háborút sikerült elkerülni, de az angol népnek még sokáig nem lesz nyugodt élete

Amerika végleg elfordul az európai ügyektől — Angol sajtóhangok a magyar—csehszlovák ügyvel kapcsolatban

(BUCURESTI.) (Rador.) Az Universul írja: Tekintettel a magyar igényekre, amelyek a komáromi tárgyalások megszakításához vezettek, ami a magyarok túlzott kiánságai folytán következett be, a román kormány teljes egyetértésben Jugoszláviával tudomására hozta Budapestnek és a müncheni egyezményt aláíró államoknak a maga idevonatkozó álláspontját. Jugoszlávia és Románia álláspontja szerint a magyar igények túllépik a müncheni egyezmény szellemében indokoltnak látszó követeléseket.

MIT IR AZ ANGOL SAJTÓ (LONDON.) Az angol sajtó nagy meglepetéssel ír a részleges magyarországi mozgósításról, de hozzáfűzött fejtegetéseit igen szűkszavúak. A feszült helyzetben megnyugtatóan hatott, hogy Hitler hajlandónak mutatkozott befolyását érvényesíteni úgy Prágában, mint Budapesten, hogy az ellentétek békés elintézésére tárgyalások induljanak meg. A Daily Mail úgy tudja, hogy a négvhatalmi értekezleten résztvevő államok budapesti követői rövidesen megbeszélésre ülnék össze és ott kísérlük meg a csehszlovák-magyar ügy elintézését. A Times arról az eshetőségről ír, hogy a négy nagyhatalom berlini nagykövetei ülnének össze hasonló tanácskozásra, de ez kevésbé valószínűnek látszik, mint az előbbi megoldás.

EDEN BESZÉDE (LONDON.) Eden Cardiffban tegnap nagy beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy az összes nemzetek együttműködő erőfeszítése szükséges, hogy a világ összes nemzetének békéjét biztosíthassák. A háborút sikerült elkerülni, de Anglia lakosságának tudomásul kell vennie, hogy még hosszú ideig nem élhet gondtalan és nyugodt életet. Tudomásul kell vennie, hogy a gazdasági és társadalmi életben nagy változások várhatók. Lehetetlenség figyelmen kívül hagyni azt a hallatlan lelkesedést és erőmegnyilvánulást, amely a tekintélyországok életében megmutatkozik és ezzel szemben a demokratikus hatalmak életében kétségtelen csökkenés tapasztalható lelkesedésben és erőmegnyilvánulásban. A helyzettel tehát számolni kell. A demokrácia biztosítására szükséges tehát

a fegyverkezés céltudatos fejlesztése és Angliában egy olyan kiszélesített nemzeti kormány alakítása, amelynek minden törekvésére a háborus viszálkodások elkerülésére kell koncentrálnia.

NÉMETORSZÁG GAZDASÁGI CÉLJAI

(BÉCS.) A Völkischer Beobachter Funk német gazdasági miniszter délkelet-európai utjával kapcsolatosan megállapítja, hogy a német gazdasági élet érdeklődése Nyugatról érthetően fordul Közép- és Délkelet-európa felé, mert a német ipar és kereskedelem ellátó képessége még közelről sincs kimerítve. Célszerűen félremagyarázzák azonban ezt a piackereső érdeklődést azok, akik mindenáron olyan magyarázatot kívánnak adni Funk utazásának, hogy Németországnak ez a gazdasági érdeklődése erőszakos ténykedés akarna lenni és imperialisztikus célzatosokat takarna.

AMERIKA ÉS AZ EURÓPAI HELYZET

(LONDON.) Lord Halifax külügyminiszter tegnap fogadta annak a népszövetségi bizottságnak angol tagjait, akik a szudétavidékek menekültjeinek helyzetével foglalkoznak. A bizottság tagjai kérték a külügyminisztert, hogy az angol kormány folvósítson megfelelő segélyösszeget e menekültek kéthavi ellátására. Halifax kijelentette, hogy az angol kormány tudatában van annak, hogy a kérdés sürgős megoldást kíván és már érintkezésbe is lépett a dominionokkal a szudétavidékek menekültjeinek elhelyezése céljából.

Ugyanakkor Washingtonból jelenti a Havas, hogy a Külpolitikai Közlöny a legjobban értesült külpolitikai publicisták egyikének: William Stonenak tollából cikket közöl, amely: „A müncheni lecke” címmel az Egyesült Államok külpolitikájában várható változások lehetőségével is foglalkozik és hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok a jövőben tartózkodó magatartást fog tanúsítani az európai kérdésekben való beleszólásnál.

A SPANYOL ÖNKÉNTESK ÜGYE

(PÁRIS.) Az idegen önkéntesek visszavonásának ellenőrzését végző nem-

zetközi bizottság tagjai vasárnap utaznak Spanyolországba. Az illetékes tisztségviselők ugyanis gyorsítani akarják az önkéntesek hazaszállításának ütemét.

AZ ANGOL-JAPÁN VISZONY

(TOKIÓ.) (Reuter.) Konoye herceg kijelentette, hogy elfogadja azt az angol javaslatot, amely az angol-japán viszony szabályozását kívánja keresztülvinni és ennek keretében szabályozást nyerne Anglia kínai érdekeltsége is Japánnal.

Ellopták az adonyi kéjgyilkost

(BUDAPEST.) Tegnap délből az adonyi csendőrség jelentette főkapitányságon hogy előző este egyhónapi nyomozás után sikerült elfognia az ottani kéjgyilkosság tettesét Szeptember 13-án Adony és Ercsi között a 47-es kilométerközlelet mellett egy bokorban feloszlásnak indult női holttestet találtak. A vizsgálat megállapította, hogy Schichmann Imréné született Márkus Margit 42 éves borbélymester neje a halott, aki kéjgyilkosság áldozata lett. Több gyanúsítottja volt a gyilkosságnak, de valamennyien alibit igazoltak. Tegnap este az adonyi csendőrségre előállították Bognár Márton 22 éves Ercsi községbeli napszámot, aki egy 8 éves leány ellen merényletet akart elkövetni. Kihallgatása során beismerte, hogy szeptemberben ő gyilkolta meg Schichmannét, aki hazafelé tartott a lakására.

— Bicskás gyilkosság a bucsun. Pécsből közlik: Nagyharsányban, a községi vendéglőben Gergula Lajos 32 éves gép kocsivezető összeveszett Rác Ferenc 23 éves siklósi villanyserelővel és Orosz István 21 éves nagyharsányi napszámossal. Rác és Orosz rátámadtak Gergulára, aki zsebkést rántott s Oroszt egyetlen szurással halálra sebezte, Rácot pedig hasba szurta. Rác Ferencet életveszélyes állapotban a siklósi kórházba vitték. Gergulát a csendőrség le-tartóztatta.

— Tíz méter magas építő állványról lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett egy ács. Súlyos kimenetelű munkás baleset történt tegnap délután a Minierlor-uca 34. szám alatt. Itt nagyobb építkezés folyik és a készülő ház tetőzetén dolgozott Beke György ács, aki saját vigyázatlansága folytán a mintegy tíz méteres magasságból a földre zuhant. Kiszállottak a helyszínre a mentők, akik megállapították, hogy a mája súlyosan megsérült, több bordája betört és belső vérzést is szenvedett. A rendkívül súlyosan sérült szerencsétlen munkást, akinek állapota aggodalomra ad okot, beszállították a klinikára. A baleset ügyében pedig a hatóságok bevezették a vizsgálatot.

— DR. WILLER KIALLGATÁSA A KISEBBSÉGI FŐKORMÁNYBIZTOSNÁL. Bucurestiből jelentik: Tegnap Wil ler József dr. volt képviselő másfélórás kihallgatás keretében több emlékiratot nyújtott át dr. Dragomir Silviu kisebbségi főkormánybiztosnak. Az emlékirat a romániai magyar kisebbség sürgős orvoslására váró kérdéseit tárja fel. Ezek között szerepel a magyar tisztviselők nyugdíjazása, a magyar tannyelvű állami elemi iskolai oktatás, az orvosi diplomák felülvizsgálása, a nemzeti munka védelmi törvény értelmezése, stb. Willer József dr. egyben ismertette magyarság kívánságait a készülő ügyvéd-törvénnyel kapcsolatban is.

— Tekézés. A tordai Uranus tekézőcsapata vasárnap délután 1 órakor az FTC együttesével játszik a Kovács-pályán. Ezt követően 4 órakor a tordaiak az Amatőrrel, 5 órakor pedig a Remény-nyel mérkőznek meg. A Matador vasárnap este a Kovács-pályán újabb edzést tart.

— Haifában halálra ítélték négy arabot. Haifából jelentik: A katonai hatóságok tegnap hoztak ítéletet négy napi tárgyalás után négy arab terroristára, akik résztvettek az egy hét előtti nagy tibériási mérszárlásban. Mind a 4 terroristát halálra ítélték.

Uj apostol

Irta: HALÁSZ JÓZSEF

A Pán-Európa terv apostola: gróf Coudenhove-Calergi újabb európai felolvasó körutra indult.

Rádiójelentés.

Ha igaz, hogy a hit ereje hegyeket képes helyükről elmozdítani, Coudenhove-Calergi gróf hite egyszer valamikor bizonyosan diadalt fog aratni. Megható az a szívós kitartás, amellyel ez az osztrák főnemes apa és japán anyja fia gyönyörű álmát: Pán-Európa tervét, ezer csalódás és töméntelen akadály ellenére változatlan hittel és lendületes készséggel hirdetni próbálja. Igen: Coudenhove-Calergi gróf hite az új Európa új emberének eljövételében mindennek ellenére csorbitatlan maradt. A próféták és az apostolok hittek így. Semmi féle veszély vagy guny ereje nem tudta őket az egyszer igaznak megismert tan szellemétől eltántorítani. Valóban: hegyeket mozdított el helyükről az ő hitük: A többek között a gögös római cészárok világhatalmát is az általuk hirdett Vilg ereje morzsolta szét.

Ki láthatta azokban a ködbevesző időkben az új szellem diadalát? Ki mer te volna akkor azt állítani, hogy abban a városban, amelynek falai között vadállatok elé lökött mártírok vére festette pirosra a cirkus porondját, fog egykor Szent Péter utódjának trónja állani? Ki hitte volna hogy gonosztevők megszegyénítő bitója az idők fordulása val hitvalló keresztény százmilliók megszentelt szimbóluma lesz? De az apostolok tudták, mert hitték, hogy így lesz.

Ugyanez a megszállottsággal határos szent hit hevíti Coudenhove-Calergi grófot is, hogy most újra európai utra kelvén, csüggedetlenül hirdesse a jó hirt az európai népek testvériségéről és összefogásának lehetőségéről. Mert ez a Pán-Európa gondolat lényege. Coudenhove szerint Európa — a brit szigetek és Oroszország kivételével — nemcsak egységes földrajzi, de gazdasági alakulat is. És az egyes népek közötti nyelvi és származási különbözőségeket nem olyan nagyok, hogy jószándékkal, becsületes igyekezettel ne lehetne azokat áthidalni. Nagybritániát szigetjé helyzete és még inkább világbirodalmi adottságai külön utakra készítik. Nem ok nélkül igyekezett kikapcsolódni a kontinens ügyéből. A splendid isolation vagyis az előkelő elzárkózás elve nemcsak egy szerű politikai, vagy diplomáciai jelszó volt a részéről. Az Empire léte óta meg éppen nem az. Európa sorsa — különösen a 18. és 19. századok során — csak annyiban érdekelt, amennyiben az itteni politikai egyensúly fenntartásának szükségessége úgy hozta magával, hogy foglalkozzék vele. Oroszország pedig úgy gazdasági, mint szellemi vonatkozásban minden időben idegen volt Európától. Nagy Péter cár erőfeszítése, hogy nyugat felé terelje népének figyelmét, habár nagyvonalu, de mégis reménytelen erőfeszítés maradt. Az orosz nép lelkesége inkább ázsiai szellemű volt. És sok ejelenség szól amellett, hogy még most is az. A politikai határok nem mindig azonosak a geográfiai határokkal. A régebbi földrajztudomány az Ural hegység mentén jelölte meg azt a vonalat, amely Európát Ázsiától elválasztja. Néhány évtized óta azonban többször megkísérelték helyesbíteni ezt az álláspontot. A Nemzetközi szakkörök már a cárok idejében mind inkább annak a felfogásuknak adtak hangot, hogy bár az orosz birodalom nyugati része össze van kapcsolva az európai kontinenssel, lényegében mégis inkább Ázsiához tartozik. Ez az állítás már csak azért is helytálló, mert a 21 millió négyzetkilométer kiterjedésű roppant ország legnagyobb része, vagyis körülbelül 17 millió négyzetkilométernyi terület Közép és Kelet-Ázsiában fekszik.

Coudenhove-Calergi gróf úgy látja, hogy Nagybritánia és Oroszország lényegükben nem tartoznak Európához. A páneurópai gondolat megvalósítását tehát e két világbirodalom kikapcsolás-

sával kell megvalósítani. De megvalósítható-e egyáltalán ez a gondolat? Bármelegkorának látszanak is a nehézségek, Coudenhove mégis rendíthetetlenül azt hirdeti, hogy igen. Megcáfolhatatlan példákra is hivatkozik. Itt van mindjárt az északamerikai Egyesült Államok esete. Negyvennyolc szabad állam szövetségével azzal a céllal, hogy gazdasági és politikai érdekeiket egységes alapon hatóságban megvédelmezzék. Ellenérvük talán fel lehetne hozni, hogy az Egyesült Államok nyelve egységes és ez tette lehetővé a 48 államszövetséget. Igaz, igaz. Am Coudenhove-Calergi gróf nem feledekezik meg hozzánk közelebb fekvő példáról: Svájc esetéről sem. Négy különböző nyelvű nép: a francia, német, olasz és romand szövetségét itt egy egységes állam keretei közé. Évszázadok óta biztosít nyugalmas politikai és gazdasági lehetőségeket számukra a szövetségük. Lám Délamerika latin fajú népei is azonos spanyolnyelvűek, de mert politikai okok miatt nem tudnak összefogni, gazdaságilag sanylik meg egyenletlenségüket.

Az óceánok kalandorai, akik vitorlás-csónakon vágnak neki a tengernek

(BÉCS.) Jelenleg valóságos divat, hogy merész emberek apró, alig tíz méter hosszú vitorlás-csónakon kiszállnak az óceánra és Európából áthajóznak Amerikába. Vállalkozásuk annál szörnyűbb, mert hiszen a szeljárás az Atlanti-óceánon mindig nyugat-keleti tehát szembekapják és emiatt nem egy repülőgép, sőt nagy hajó pusztult már el.

Ma három ilyen vitorlás-csónak tart a hallatlanul nagy óceánon Amerika felé. Mindháromban németek ülnek. Vállalkozásukhoz az adta az ötletet, hogy júniusban a Windspiel III. nevű csónak ötvenkét nap alatt tette meg az utat az óceánon és a vitorlázó nem-hogy csak jól érezték magukat, de egyenesen kijelentették hogy ilyen jó utjuk, ennyi szórakozásuk sohasem volt. Garber Henrik, a Windspiel III. parancsnoka a következőket mondotta az utazásról:

— A legnehezebb az volt az egészben hogy teljesen fel kellett cserélnünk az éjszakázást a nappalozással. Egész éjszakra éberek kellett lennünk nehogy bekövetkezzék az a gyalázat, hogy a nyílt óceánon elgázoljon bennünket egy hajó. Bár az én csónakon igazán parányi pont ilyen területen, de fordultak már elő sokkal nevesesebb esetek is. Mivel éjszaka ébren voltunk, következetesen nappal aludtunk. S tényleg, egyszer előfordult hogy pontosan délben majdnem egy óceánjáró alá kerülünk. Velünk együtt az óceánjáró kormányos is aludt a keréknél.

Mint hallom, számos követőm akad az átkelés dolgában. A három csónak közül, amely most indult el, egyetlen egynek vannak esélyei. Ez a bécsi Zid Lajos hajója. Az óceánon ilyenkor ősz-

Coudenhove-Calergi gróf amennyire élesen szembefordult a bolsevizmussal, éppen olyan erősen szembefordul a fasizmussal is. Szerinte mindkét szellemi áramlatinkább elkülönítő hatású, mert nem hozza közelebb egymáshoz a népeket. A Pán-Európa gondolatnak éppen az az előnye az előbbi kettővel szemben, hogy nem igyekszik kisebbiteni a különböző népi értékeket és teljesen lehetetlenné teszi, hogy egyik nemzet a másik fölé kerekedhessék. Nem uralkodni akar, hanem összeegyeztetni. Kiegyenlítani, áthidalni az ellentéteket, hogy valamennyi értékes erő összefogásával megteremtse a szabad és boldog európai egyesült államokat...

„Fantazmagória” — mondják sokan, akik nem hisznek a békés együttműködés lehetőségében — „Megvalósítható komoly lehetőség” — hirdeti Coudenhove-Calergi gróf — csak hit és akarat kell hozzá... És hátha, hátha az ő nagy és szent hite mégis csak eltudja majd egyszer mozdítani helyéről az elfogultságok roppant hegytömegét.

szel nagy viharok dülnek s éppen ezért a hajók október elsejétől az ugynevezett déli járatok közlekednek. Ez a járat néhány száz mérföldnyivel délebbre van északon és ott a kisebb hajók ilyenkor délnyugati szelet kapnak, amelynek segítségével könnyebben juthatnak előre. Zid Lajos vállalkozása kettős célt szolgál. Először a délamerikai Pernambuco hajózik, azután vízszatár az óceán közepére és onnan New Yorkot akarja elérni, éppen olyan időben, amikor az óceánon véletlenül sincs egyéb, mint csak vihar.

Ez aztán már igazi kaland és világraszóló teljesítmény. El kell képzelni, hogy Zid mindössze tíz kiló élelmiszert visz magával, a többit a nyílt tengeren koldulja össze. Óceáni koldus... Ki hallott ilyenről valaha is?

Beszéljünk most valamit a hajóink ellentállóképességéről. Ki jelentkezne, hogy a tíz-tizenöt méteres vitorlás-csónakok, amennyiben elsőrendű lufenyőből készültek, soha nem kerülhetnek akkora veszedelembe, mint a nagy hajók. Rugalmas anyaguk rendkívüli könnyedségük akármilyen hullámjárás kibír. Mivel pedig vitorlázata e könnyedség miatt nincs túlságosan nagy feszítőerőnek kitéve, a legtrikább esetben adódik ezzel is baj.

Eddig tart az óceán csavargójának beszámolója. Az egészben az a lényeg: ugyanakkora utra, amelyre egy Kolumbus oly hatalmas felkészültséggel indult, amelytől hosszú évszázadokon át a legvakmerőbb tengerészek is rettegtek: azt ma tíz méteres csónakok teszik meg. Noha a főniciaiakat vagy genovaiakat sem lehet rossz és félték tengerészeknek mondani...

Röntgen sugarakkal igazollják Stuart Mária egykori lovagjának személyazonosságát

(STOCKHOLM.) Amíg Európában mindenki pattanásig feszült idegekkel lesi az események alakulását, a boldog Svédországot egészen más problémák nyugtalanítják. Az a kérdés: a faareveljei templom kriptájában őrzött hat mumia közül melyik Bothwell gróf? Néhány évtized óta Faareveljében járó turistáknak a templom kriptájában hat mumiókat mutatgatnak. A mumiók közül az egyik, amint az utazó társaságok kalauzoló vezető mondja, Bothwell a szerencsétlen sorsú skót gróf, Stuart Mária lovagja aki 1578-ban mint fogoly halt meg Dániában. A templom kriptája az utóbbi időkben igen megrongálódott és különböző munkálatok váltak benne szükségessé. Minthogy a városka idegenforgalmi nevezetességét egyre többen és többen keresik fel, a város vezetésére alhatározta, hogy hely-

reállítja az omladozó földalatti helyiséget. Ugyanakkor az egyik vezető személy részéről kétség merült fel, vajjon tényleg az-e a skót lovag mumija, amelyre az idegenvezetők felhívják a turisták figyelmét? Lehetséges — mondotta, — hogy évek hosszú során át egy egészen más személyt mutogatnak Stuart Mária romantikus kegyeltje gyanánt. A lelkiismeretesség úgy látszik Svédországban is erény, mert rögtön egy társaság alakult, főleg orvosokból, amely azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a modern orvosi tudomány segítségével fényt derít a „faareveljei rejtélyre.” Az orvosok a maguk elgondolása szerint röntgensugarakkal akarják igazolni a skót lova személyazonosságát — hogy milyen módon, az egyelőre „orvosi titok.”

Őija egészségét

HORIA

bedörzsöléssel.

Millió végrendeletet találtak a buvárok

(HOBERT.) (Tasmania.) Tasmania északi csucsán most épülő világítótorony ajapmunkálatainál, ahol buvárok helyezik el az épület első kőalapjait a tengerben, két buvár érdekes letre bukkant Harminc méter mélységben hajóroncsot találtak. A hajó mindössze kétszáztonnás lehetett és feltűnő épségben hevert a víz alatt. A buvárok behatoltak a hajótestbe és kihozták onnan mindent, amit értékesnek véltek. Egy vasládában ezeröttszáz fontot találtak ezüstben s a pénz mellett egy iv papiros volt, amely épségben megmaradt. A papir szabályszerű végrendelet tartalmaz melyben egy elég tekintélyes földbirtok is szerepel s az örökös neve is fel van jegyezve. A tengerfenékről felhozott végrendeletet már eljuttatták az illetékes hatóságokhoz.

— A waterlooi csata következménye. Párisból jelentik: A waterlooi csata még mindig pénzbe kerül Belgiumnak. Mind a mai napig — és még ki tudja meddig — évente 80.637 frankot fizet a belga kormány „a waterlooi herceg ökegyelmességének nevére” járadék gyanánt. Ez az összeg ugyan nem rendíti meg a belga állami költségvetés egyensúlyát, de a járadék története feljegyzésre érdemes. 1815 július 8-án írta alá azt a rendeletet az akkori holland király, Vilmos Amsterdamban, amelynek értelmében a waterlooi győző „waterlooi herceg” címmel a holland nemesség sorába emelendő. Ezzel a címmel velezárt egy csomó birtok és más jövedelmi forrás is és közben Belgium különváltván Hollandiától, a waterlooi herceg iva dékainak évjáradékot fizet. Az évjáradék jelenlegi élvezője Arthur Charles Wellslay herceg, Wellingtonnak a waterlooi győzőnek ötödizigleni leszármazottja.

Festésben
és tisztításban

VEZET!

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózárt jellegű leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig.

LEVELEZÉS

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Regele Ferdinand 114. (VT1379)

CSINOS 20 éves hajadon másfélmillió készpénz és ugyanannyi ingatlan hozománnyal férjhezmenne. Érdeklődőknek arc képét megküldi **Bizon** Ferenc házasságközvetítő iroda, Timisoara. (VT1410)

NEMESLELKŰ, élénkkedélyű, őszinte nő lelki barátságát keresi komoly, intelligens fiatalember. Jelige „Ikerlelek.” (1407)

KOLOZSVÁRON értékes (dolgozó) nő is meretségét keresem. Leveleket kiadókba kérek. „Együtt” jeligré. (v T1430)

ADÁS-VÉTEL

BAIA MARE, Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy saját műhelyemben készült szép hálószoba butorok állandóan kaphatók, ugyszintén elvállalok bármilyen kombinált butorok készítését a legolcsóbb árban. Piok István asztalos, Str. Cetății 4. szám. Baia Mare. (VT 1414)

PALINKAFŐZŐUST joggal együtt eladó. Ugyanott rádió és szalonberendezés olcsón eladó. Hillinger, Str. T. Vladimirescu 1. sz. (1238)

ELKÖLTÖZÉS miatt bodega berendezés, nagy kályha eladó. Buna bácsi bodega, Str. Vlăduța. (1242)

KILENCVEN HOLD prima birtok eladó Huedin-Bánffyhyunad közelében, 68 hold szántó, 18 hold rét, 4 hold bőségség. **Bolgár kertészetre alkalmas öntözhető őszerejű talaj.** Kisebb részletekben is eladó. Cim a kiadókban. (V1314)

TOPOLYAHÁLO, mindenféle butorok olcsó eladók. Cal. Decebal 3. Veszek használt butort. (6481)

GÖZKEMENCÉT, használt, de jó állapotban keresek. Ajánlatokat „Dupla” jeligré a kiadó továbbít. (954)

ELADÓ finom kivitelű kombinált szekrények, modern dió teahálók, recamier, modern fotelek. Műasztalos, Str. Fr. David 3. (1166)

LEGHORN jércék, angora nyulak kaphatók Str. Pop de Băsești 14. (1169)

ZEFIR kályha 4 lyukas, jó állapotban eladó. Felvitátgósítás telefon 20-31. (N 140)

SZIVATTYUKUTAK, (beverőkutak) üzembehelyezve gyári áron részletfizetésre is Cluj, Str. Negru Voda 1. (T1386)

MENYASSZONYI és névnap ajándékokat legolcsóbban mégis csak **Kerekes** porcelláncsarnokban vásárolhat. (T1385)

SZEMETSLADÁT várostól elrendelt model szerint legolcsóbban Frankl vasútlemben kaphat. Str. Regina Maria 38. Tel.: 10-72. (1219)

7 MAZSA prima vastag sós hátszalonna eladó. Str. Locomotiv 3. Macelaria. (1236a)

JÓ helyen levő házhely Szamosfalván elköltözés miatt eladó. Ért.: Str. Rudeanu 10. szám. (1249)

MODERN két szobás új családi ház, bankteherrel eladó. Cim: Str. Oăsanu 34. (1198)

ARAMVONALAS 37-es típusu alig használt Ford luxuskocsi 180.000 lejért eladó. Abraham, Str. Goldis 8. (T 1418)

FÉRFI szabógép elutazás miatt olcsón eladó. Str. Berthelot 15. (1346)

TALPAT BŐRT jó szakember csak **HOLLANDUSNÁL** vesz. Cal. Reg. Ferdinand 65. (VT1349)

KOLOZSVÁR mellett levő 80 holdas birtokra keresek feltétlen garanciaképes bérlet. Cim a kiadókban. (884)

KEZTYŰ- és harisnyakötőgépek eladók. Str. Nădăsel 61. b-2. (1176)

ÓCSKARUHAKÉRT legtöbbet fizetünk, olcsón eladunk. Tegyen egy próbát. Str. Memorandumul 4. (N143)

TISZTVISELŐNŐNEK alkalmas kisebb összkomfortos ház eladó. Iuliu Cezar 14. (N167)

MODERN új hálószoba eltávolítás miatt sürgősen eladó. Str. Grăceanu 9. (1285)

SOKSZOROSÍTÓGÉP, két dobkemence eladó. Str. Sf. Gheorghe 22. (1316)

STRÁFSZEKÉR, teherbíró, olcsón eladó. Kondász. Cal. Victoriei 72. (1320)

HÁROM holdas szőlő és gyümölcsös kolozsvárti szép épülettel nyári és téli lakásnak megfelelő eladó. Dr. Ligethy, Cal. Reg. Ferdinand 40. (T1424)

120.000 lejért szép nyaraló Donat uton eladó. Dr. Ligethy, Cal. Reg. Ferdinand 40. (T1423)

GAZDASÁGI telek Kolozsvárt eladó: 40 darab nagy jószágnak higiénikus hőálló vízvezetékekkel, villanyvilágítással. Igen szép lakóház és megfelelő területtel. Dr. Ligethy Cal. Reg. Ferdinand 40. (T1422)

ELADÓ házhely Somezeni vámnál, Str. Ranta 8. Értekezni Aviator Suciu 3., délután 2-5. (1357)

ÓCSKA ruhákat télikabátokat veszek igen nagy választékban, olcsón eladok. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (1405)

ELADÓ ház két szoba, konyha, speisz. Str. Doinei 5. 75.000 lej. (1348)

ELADÓ használt butor Str. Regală 6., emelet. Megtekinthető 10-12, 2-4-ig. (1360)

PEDÁLOS cimbalom és jazz felszerelés eladó. Str. Surda 20. (1350)

KENYÉRÜZLET berendezés eladó. Értekezni Str. Filipescu 2. (1370)

ÓCSKARUHÁKAT, férfi, női télikabátokat legmagasabb árban vesz „Balkan” bazar. Str. I. Maniu 6. (N202)

HETI 50 LEI

részletfizetésre vásárolhat férfi és női L-a cipőket, sasonokat és gyermekcipőket

„ARCO”

cipőkereskedelmi vállalat, Str. Memorandumul 25. Telefon: 18-25.

4-5 lóerős benzinmotort megvételre keresek, javítható állapotban. Cal. Traian 9-a. gépjávitó műhely. (1411)

SZŐNYEGSZÖVŐSEK eladó. Ért. a bőrklinikai házmesternél. (1413)

BÁDOGOSNAK való kombinált hajlító és rundológép eladó bőrklinikai házmesternél. (1414)

KÜLÖNLEGES női gyapjuszövet maradék érkezett. Sámuel, Str. Măloasă 19. (1416)

GOLYÓSPRÉS eladó. Str. Barițiu 28-b. péküzlet melletti bolt. (1381)

FILE ágyterítő, ebédlőabrosz, terítők, vitrincsüvegek eladók. Cal. Traian 31., ajtó 11. (1382)

HÁZAT, vagy telket vennék 80.000 lej készpénz, többi havi 5000 lej törlesztésre. Adósságot átveszek. Cim: Str. I. Maniu 3. Házfelügyelőnél. (1384)

CSEREP kandalló és vaskályha Westa 5-ös jutányos áron eladó. Str. Elisabeta 36. (1306)

SZÉP konyhaberendezés, egy divány, 1 gyermek vaságy és egy szép fehér üveges szekrény jutányos áron eladó. Str. Neculcea 2., III. em. ajtó 8. (1428)

ELADÓ jókarban levő öntöttvas fürdőkád. Str. Reg. Maria 30. (1399)

Olcsó maradék

szövetet, ponyola anyagot, dejalint, vásznakat, damasztot legolcsóbban Str. Măloasă 19. Sámuel. (1396)

EGY „Dániel” kályha eladó. Str. Wilson 1. Szuterin. (1431)

ELADÓ vaságy, kitűnő mángorló, zsolnai asztali lámpa, madárkalitka, képrámák. Str. Grigorescu 77, balra. (1430)

HÁZAS telek Dermata gyári adóssággal eladó. Str. Ovidiu 3. Iris-telep. (1281)

HÁZ eladó. Cal. Lunga 29. (1308)

LISZTESLÁDA, ingaóra, konyha mérleg káposztáshordó, kitűnő állapotban eladók. Str. Petru Maior 11. (1427)

ELADÓ egy teljesen új férfi télikabát, erősebb közepetremetre. Str. Avram Iancu 22. (1425)

ESZTERGAPAD dupla vezérórsós, villany motor 1 és fél HP eladó. Str. Paris 32. (1423)

ELADÓ szép rézagy, vaságy, rézdiszítés-sel, bronzsillár, álló vasruhafogas. Eminescu 13, házmesternél. (N196)

ÚJ ház üzlethelyiséggel, 2 szoba konyha fürdőszoba, betonpincékkel, a szentpéteri templom környékén eladó vagy kiadó. Értekezni Str. Regele Ferdinand 59. Tutungerie. (1383)

VILLANYMOTOR 12 HP 380 V. eladó Str. Bis. Ort. Rom. 1. Tel.: 27-70. (1400)

SÜRGŐSEN eladó egy istálló 16 ló részére cserép fedéllel, teljes felszereléssel, lebontásra, ajtók, ablakok és eternit fedél. Str. Paris 56. (1380)

FÜSZERÜZLET jóforgalmu, áru nélkül azonnal átvehető. Str. Pietroasă 44. (1364)

ELADÓ konyhabutorok és férfi női télikabát. Értekezni: Str. Ion Moldovan 4., 3-6-ig. (1362)

FIATAL jól belovagolt hátasló, kocsiba is alkalmas, eladó. Cal. Marechal Foch 135. szám. (1358)

ALLÁST KERES

PÉNztÁRNOKI, raktárnoki állást vállal nagy garanciával állami nyugdíjas. Cim a kiadókban. (1157)

HÁZVEZETŐNŐNEK, vagy házfelügyelőnek mennék 1-2 személyhez. Vidéki uriaszony. Cim a kiadókban. (1391)

Bármilyen állapotban jutányosan vállalom. Zanathy Gábor, Juclul de Jos, jud. Cluj. (V 1286)

SZERÉNYIGÉNYŰ középiskolával rendelkező egyén, aki ért gépekhez is, raktárnoki, felügyelői vagy bármilyen más megfelelő állást keres. Cim a kiadókban. (1404)

ALLÁST KAPHAT

FÉNYKÉPESZEGÉDNŰT azonnal, vagy elsejétől felvesz Foto-Bodor, Gherla. (VT1413)

REGÁTI 20 holdas gazdaság vezetésére kerestetik azonnali belépésre zöldség, virág és gyümölcskertészetben jártas, románul tökéletesen tudó fiatal házaspár. Az asszony a háztartás és konyhakertészethez értsen. Bővebb felvilágosítások kaphatók dr. Borbély Istvánnal, Cluj, Str. I. Maniu 2. (V1266)

BELVÁROSI trafik intelligens, románul is beszélő elárúsitónót 10.000 lej óvadékkal keres. „Ovadék” jeligré a Novába. (N 145)

PERFEKT szakácsnőt, konyhaleányt és szobaleányt keres intézet. Cim a kiadókban. (N156)

TANULÓLEÁNYOKAT jó családból felveszek „Solid” fehérmű varroda, Piața Stefan cel Mare 4. (1288)

TYUKSZEMVÁGÓ, csakis elsőrendű felvétetik. Baia Cristal. (1332)

PERFEKT női fodrász, ki festést, villany, vizondolást önállóan vállal, biztos megélhetéssel üzletvezetői minőségben azonnal alkalmazást kap. Cimeket „Női fodrász” jeligré. (1325)

ÜGYNÖKÖK, jómegjelenésű egyének, állandó keresethez juthatnak kedvező feltételek mellett. Timisoarai Segélyző Egyesület cluji fiókjánál, Str. I. Maniu 2., I. emelet. (1303)

POLOSKÁT LEGJOBB MÓDSZERREL IRT

DEAK mérnök

PIATA UNIRII 7. TELEFON: 1717.

IRODAI munkára azonnali belépésre szerényigényű nő kerestetik. Ajánlkozók délután 2-4-ig Str. Donat 74. (T 1426)

KERESEK egy megbízható minden asszonyt, lehetőleg egy jobb nőt. Florăria, Str. Reg. Maria 16. (1389)

SZIJGYÁRTÓ tanulót felveszek. Str. Cernăuți 20. (1397)

VASÖNTÖ segédeket felveszünk. Orion SA Str. Fabr. de spirt 2-a. (1398)

SZOBALEÁNYT, szobainast és perfekt takarítónót felveszünk. Cim a kiadókban. (T1427)

JÓMEGJELENÉSŰ románul, magyarul beszélő kiszolgáló kisasszonyt felveszünk. Bonbaneria, Str. Reg. Maria 34. (1418)

KEZELŐT keresek téli-nyári üdülőtelepemre. Cim a kiadókban. (N129)

HÁZMESTER november 1-ére jövedelmező állást kaphat. Érdeklődni Str. Petru Maior 11. (1426)

TANULÓFIU és leány fizetéssel felvétetik. „Gloria” könyvkötészetben, Piața Unirii 9. (1429)

AZONNALI belépésre állandó vegyes munkára cipészegédeket felveszek. Sighisoara, Regele Ferdinand 57. (VT 1431)

URIDIVAT üzletbe ügyes tanulót felveszünk. Emil Fodor et Co, Cal. Regele Ferdinand 10. (1371)

KÜLÖNFÉLEK

KERESEK jókarban levő előszoba szekrényt és megbízható bejárónót. Cim a kiadókban. (1236b)

SZÁMTANTANÁR órát ad mennyiség-tanból, algebrából, geometriából, trigonometriából. Románul is. Cim a kiadókban. (1032)

ÉRTEŚITES. Foitcska uriszabóságát Baba Novac 14 alá helyezte át, ahol ezután is pontos kiszolgálásban részesíti nagyra-becsült megrendelőit. (T1416)

KIRÁNDULÓK figyelmébe. 10 darab finom, friss sütemény kivitelre csak 15 lej. Cal. Regele Ferdinand 3. Udvari cukrászda. (T 1381)

ZONGORATANITÁST vállal jutányos áron diplomás zenetanárnő. Érdeklődni 2-4-ig Racz Eva, Str. Filipescu 1. (N 137)

KERESŰNK makkos erdőt 200 darab dísznő részére. Wurga, Cal. Regele Ferdinand 29. (V 1292)

BEVEZETETT FARAKTÁR központban forgalmas helyen családi okok miatt átadó. Kis tőkével is gondtalan megéíthetést biztosít. Cim a kiadókban. (1326)

Bőrkabátját

csakis Hirsch készíti a legújabb divat szerint. Bőrkabátok festését javítását szak-szerűen, garancia mellett vállalom. I. Hirsch, Cal. Mar. Foch 5. (T1419)

KOLOZSVÁR határában 10 hold föld feles gazdálkodásra kiadó. Ház és istálló van. Cim a kiadókban. (V1265)

„MISS NIGHIDEA” grafológusnő első alkalommal érkezett városunkba, aki az írás alapján megmond mindent. Akárki meggyőződhetik képességéről csak 7 lejjele. Csinál speciális konzultációkat is, ahol elmond mindent. Ellenészetben visszaadja a pénzt. Fogad Piața Mihai Viteazul 20. sz. (1374)

SZŐRME munkát meglepő olcsó árban Nagy szücsnél. Egyetem mellett, Select-mozi udvarán. (1365)

TŰZIFA minden rendű olcsón megrendelhető Primaria trafikban. Telefon: 1178. (1388)

LAKÁSFÉREGTELENÍTÉSEKET tökéletes eredménnyel eszközünk. Teljes szagtalanítás. „Polynea” kémiai laboratórium Paragáz-osztálya, Str. Consiliul Național 3. (Főposta mögött.) Telefon: 35-01. (N199)

KERESEK ügynökséget, képviselőt garanciával. Leveleket „Korrekt kereskedő” jeligré kiadókba. (1406)

A REG. Maria 29. étteremben okt. 1-től havi ebéd, vacsora abonoma étlap szerinti 640 lejttől és a menü 15 lejttől feljebb. (T1384)

KIADÓ LAKÁS

DRAGALINA uton jólmenő vendéglő lakással nov. 1-re kiadó. Ért.: Str. Bucaresti 25. 12-6-ig. (1395)

KŰLÖN telken két szoba, konyha kiadó. Str. Marinescu 72. (1212)

KIADÓ azonnalra 2 szobás, fürdőszobás, parkettes lakás. Str. Gen. Mosoiu 20, alatt. (1230)

KIADÓ szoba, konyha és egy külön szoba. Str. Ep. Pavel 1. (1280)

ÜZLETHELYISÉG lakással vagy anélkül azonnal kiadó. Str. Maramures 9. (1283)

GYAR- és műhely-helyiségek kiadók. Érdeklődők cimeit „Raktár” jeligré kiadóba kérem. (618)

BUTOROZOTT szoba villaházban azonnal kiadó. Str. Rosetti 10. (1297)

KIADÓ egy szoba, esetleg butorozva. C. Moților 115. Fenn a villában. (1335)

ÚJ szoba, speisszal kiadó. Str. Sub deal új üzletben. (1339)

KÉT szoba, konyha, mellékkelhelyiségekkel belváros központjában nov. 1-re kiadó. Str. Dubalarilor 7. (1342)

KIADÓ 2 szoba, konyha mellékkelhelyiségek november 1-ére, egészséges, jó lakás, havi 1200 lej. Str. Gen. Grigorescu 57. sz. (1030)

NAGY száraz pincehelyiség a piac közelében kiadó. Str. T. Vladinirescu 17. sz. alatt. Ért.: ugyanott házmesternél. (1002)

KÉT szoba, konyha, mellékkelhelyiséggel együtt nov. 1-re kiadó. Str. Uzinele Electrice 7. Sporttelep, Mészáros. (1205)

MODERN garzonlakás elsejére kiadó. Str. Grigorescu 21. Mán. (1336)

KŰLVÁROSBAN üzlethelyiség eladó, esetleg kiadó. Mészárszéknek nagyon jó hely. Cim a kiadókban. (1340)

KIADÓ 2 szoba, konyha azonnalra. Str. Reg. 83 Inf. 4. sz. (1369)

KIADÓ 30 méter hosszú betonozott raktárhelyiség. Eladó pléhvel fedett pult. Cal. Regele Ferdinand 72. (1355)

KIADÓ egy szoba, konyha, előszoba. Str. G. Tamas 6. (1319)

SZŐBA, előszoba irodának azonnalra, szoba, konyha november 1-ére kiadó. Cal. Marechal Foch 32. szám. (1361)

NAPOS fekvésű három szoba, konyha, fürdőszobás, modern lakás kiadó. Cosbuc 3. (N211)

KIADÓK főposta mellett szép napos földszinti szobák vízkagylóval irodának, műtelemek. Str. Cons. Național 3. (N196)

Torockón!

Egy idevaló városi „takszin“ suhannk ki a feleki uton Milyen elsőrangú ut Angliában sem láttam különbet. De ezt mondja angol lelkészársam is, aki feleségével jött el látogatásunkra s akivel együtt hárman ülünk az autóban. Kényelmes üléseinkről gyönyörködve bámuljuk az elmaradó vidéket és megállapítjuk, hogy sokat haladt a közlekedés a 20-ik században.

Tordától Torockóig már nem olyan tökéletes az út, bár az utóbbi hónapokban itt is sokat javult a helyzet. Itt azonban mindenért kárpótól a vidék természeti szépsége, az utolérhetetlen szép ségü hegyek egész sorozata. Ime fölötünk van a hatalmas Székelykő, ahol „kétszer kél fel a nap“. Nemcsak hatalmas hanem valóban nagyszabású ez a hegy, amint felhúzódik a nagy magasságba, a régi bányaváros fölé Évszázredes megkövült anyag és kővévált természeti erő. Mintha most született volna s mintha örökké lett volna. A pusztá áttekintés az örökkévalóság biztos hatásával van az emberre. A rajta levő fák és bokrok, a lefolyó kötörmelék kezd a fülünkbe sugni s a tudatunkba hozni, hogy bizony ez is alá van vetve a lassu változásnak és alakulásnak.

Azonban benn vagyunk az unitárius templomban. A hívek jónéhány százan imádkoznak és hallgatják a lelkész prédikációját. Ezekről a hívekről akarok jelenleg szólni. És pedig nem a benső, lelki életükről nem a gondolatvilágukról, nem napi küzdelmeikről, nem arról, a kulturtevékenységükről, amelyet az egész hazában mindenfelé folytatnak, egész hazában mindenfelé folytatnak, mint építők. Nem célozom, hogy úgy mutassam be őket, mint akik számukhoz képest mérték felett sok kulturális értéket termelnek utak, hidak, házak, szerszámok építésével, bányák művelésével és szellemi irányítással, irodalmi termékek létrehozásával.

Nem is a pártját riktó „somodi“-val, ezzel a formában sült kiváló kaláccsal akarok előhozakodni; nem is a piacon levő hatalmas vízvezetékével... hanem a megújított kiválóan szép templommal és abban az szívet-lelket gyönyör ködtető torockói népviselettel.

A szöszékből teljesen jól lehet látni minden embert festői, szingazdag, izléses öltözékében férfit és nőt egyaránt. A mi képzeletünkben ott él gyermekkorunktól kezdve tündérorság minden bájával és ez a gyermek- és ifjúkori kép a maga tisztaságában és egyéniségében ott van minden magunkfajta embernek tudatalatti életében. A torockói szöszékről ez a kép szökken a lelkembe és úgy érzem, hogy visszajött a gyermekálmok mesevilága és én beszélek e világ bájos, szelid tündéreinek.

Nagy erő a nép lelkének őseréje és nagy kincs a szív és lélek nemes izlése. Mindennel felér a kialakult és nemes izléssel tökéletesített népviselet. Oh, tegyék a falut olyan széppé és jóvá, olyan egészségessé és fejlette, amilyen szép a viselete, az évszázadokon át kialakított festői ruhája. Becsüljétek meg és értékeljétek és segítsétek azt az uralkodói nemes akaratot, amely a népet egészségessé óhajtja tenni.

Különb Torockón és szomszédságában foglalkoznak már a csecsemő- és anyavédelemmel... a tündéri szép népviselet mellé odakerült a népegészségügy nagyfontosságú kérdése is. Szeresük és fejlesszük népünknek falvainak életét.

(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.)
A „Jóestet“ október 2 számában olvasom R. T. jógyekezetű megemlékezését a nagy magyar tragikáról, Kántorné Engelhardt Annáról akinek egyszerű, patakkövel jelzett sirhalma a marosvásárhelyi római katolikus temetőben rejtőzik mindenkitől elhagyatva, gondozatlanul. A cikkirő lehet, hogy itt volt a székelyek fővárosában, de valószínűleg nem kereste fel Kántorné sirját, mert ha ez a kegyeletes érzés is fűtötte volna bizonyár nem állítja azt, hogy a nagy tragika leányneve rosszul van a sírkövön megörökítve.

Igenis, az emlékkövön az Engelhardt Anna neve tisztán olvasható. Így tehát a cikkirő önhibáján kívül nem az emlékkő feliratát helyesbítette hanem Kántorné életrajzának, Szigligeti Edének téves adatait. Valószínű, hogy a jó Szigligeti, aki egyébként minden tekintetben élethűen jellemzi kortársát, kiemeli művészetét, érdemeit, mert hiszen ismertem személyesen is a nagy magyar tragikát; a sírkövet már nem látta, éppen úgy mint cikkirőnk sem, akit félrevezetett Szigligeti alapnékül állítása. És ami életkorát illeti: Kántorné nem 60, mint a sírkő állítja és nem 63, mint a cikkirő feltételezi, hanem 56 éves korában halt meg.

Továbbá a cikkirő azt is vitatja, hogy az egyszerű emlékkövet — bár azon tisztán olvasható — nem Prielle Cornélia emeltette volna. A sírkő felirata nem csal. Mert bizony 1856 június 19-én, a

beomlott elhanyagolt sírját felhantolni és a sírkerezt korhált fadarabjait egy szerény kis kövel fogják helyettesíteni. De Bolyai nem fogadta el a meghívást és egyébként is, még a sírkőavató ünnepély előtt, 1856 nov. 20-án hirtelen meghalt.

Bizonyára érdekelni fogja a lap olvasóit és a Kántornéról megemlékező lelkes cikkirőt is, hogy a Prielle Cornélia által emelt emlékkő a maga idejében milyen kavardást idézett elő. Mert a kegyeletes sírkőavató ünnepély után nyomban felzudultak az akkori kultúrtenyezők, különösen a magyarnyelvű hírlapok, mint: a br Kemény Zsigmond által szerkesztett „Pesti Napló“, a dr. Szabó Alajos által szerkesztett „Magyar Néplap“, a Tóth Kálmán szerkesztésében megjelenő „Hölgyfutár“, továbbá a „Magyar Futár“ gunyos és szemrehányásteli támadást intéztek a marosvásárhelyi társadalom ellen, hogy miért nem vette kezébe az ügyet és miért engedte meg, hogy a nemzeti kegyelet leróvása Prielle Cornélia által kisajátíttassék. Ugy látszik, Marosvásárhely város társadalmi vezetőit és hangadó tényezőit ezek a több ízben megismételt támadások kínosan érintették, mert szükségességnek látták az erdélyi részek azon időben legelterjedtebb hírlapjában, a Berde Áron szerkesztésében megjelenő „Kolozsvári Közlöny“ 1856 évi egyik novemberi számában egy magukat tisztázni igyekvő nyilatkozatot közzétenni.

A síremlék körül felkavart hullámok

alatt álló és Gyulai Ferenc színigazgató kolozsvári intendantura felügyelete szintársulatával Marosvásárhelyre érkezett Hidassyné Prielle Cornéliának ju tott egyedül eszébe, hogy a már feledésbe enyésző nagy tragika sírját megjelölje és bár ideiglenesen is, de megmentse az enyészettől.

„Mi közöm van, vagy volt a Kántorné sírjához?“ — teszi fel a kérdést Prielle Cornélia egy Jászai Marihoz intézett későbbi levelében.

„Hát csak annyi — feleli —, hogy kivülem soha senki sem gondolt rá, ha még annyi hangzatos szavakkal emlegették is az egykori dicsőt, — hogy ma, sőt évtizedekkel előbb sem tudta volna többé senki sem megtalálni azt a darab földet, hol az első magyar tragika porai nyugszanak ha én egy patakkövel meg nem jelölöm annak sírját. Má akkor is egyetlen élő tisztelője akadt, aki képes volt engem utbaigazítani jószándékomban. Ez volt 1856-ban Marosvásárhelyen, amikor a kis rögtönzött emlékkövet némi családi ünnepeléssel adtam át immár — a feledésnek.“

1856 november 23-ára tervezte Prielle Cornélia sírkőavató ünnepségét. Ez alkalomra meghívta Bolyai Farkast, a híres tudós matematikust, hogy az ünnepség fényét ezzel is emelje. Érdekesen írja meg Prielle Cornélia ezt a találkozását a külön tudóssal, amikor arra kérte, hogy jelenlétével tisztelje meg a temetőben tartandó ünnepélyt, mikor Kántornének eddig már teljesen

tordai polgár-családnál helyezett el. Ezt a leányát Kántorné csak egyszer, serdült korában látta viszont, nagyon szomorú körülmények között, hogy aztán soha többé ne találkozzanak.

Kántorné utolsó marosvásárhelyi napjaival kapcsolatban azt is olvasom a „Jóestet“-ben, hogy a nagy művész életének itteni határállomásán, a színházban jegyszédőnői állást vállalt és vezetett helyére a színházbarjára publikumot. Tessék elolvasni Molnár György nek, az egykori budai Népszínház igazgatójának 1881-ben Aradon megjelent idevonatkozó emlékiratait Kántorné 1851-ben, Pósa Mihály Marosvásárhelyen működő szintársulatánál a jegypénztárban pénztárnoki állást vállalt, szerény javadalmazással. Tehát a „biléteket“ árulta és nem szedte. Aki tanulmányozza Kántorné jellemét, beláthatja, hogy a nagy tragika, a hódító „Sappho“ ilyen megalázó szerepre sohasem vállalkozhatott volna, hiszen az egyéniségét jellemző büszkeségből még arról a szerencséről is lemondott, hogy valaha is a pesti Nemzeti Színházban fellépjen. Inkább járta kálváriás utját, a göröngyös országutakat, ette a száraz kenyert, mintsem megalázza magát. Ez a büszkesége kísérte egész életén át, mert még öreg napjaiban is — noha többször megadatott neki, hogy magán segítsen — szegényen, nélkülözések között tengette hányatott életét.

Fodor István.

Gyomor- és
bélbetegségek
ellen

GASTRO-D

Kapható minden
gyógyszertárban
és drogériában

ezzel jődőre lecsendesültek, mialatt a nagy tragika sírja teljes feledésbe merült.

Találom irja Prielle Cornélia Jászai Marihoz intézett, emlékezetes levelében és ezzel egyttal igazolja is magát a támadásokért:

„Bizony ne ítélje el senki azt a feloldalon faragatlan követ ott mert eddig sokkal nagyobb hivatást teljesített, mint amennyit neki szántam akkor, így vélekedvén: legyen ez figyelmeztető arra, hogy 10—20 év múlva diszesebb jusszon a helyére Nincs diszesebb máig sem. De a kis kő áll mozdulatlanul, csak a hant roskad mellette, simulva az anyafölddel egyenesre.“

Igy van ez ma is és még sokáig így lesz. Az ígéretek és nagyképu hírlapi polemikák után mindmáig senki sem vett fáradságot arra, hogy a magyar nemzet legelső, legnagyobb tragikájának porhüvelyét tartalmazó sírját figyelemre méltassa sem komoly kezdeményezés nem történt a 85 év alatt olyan mozgalomra, amely az ösök elmulasztott és másra hártott kötelességét végre a kegyelet parancsszavára hallgatva, teljesítette volna.

A cikkirő Kántorné leányáról is megemlékezik, írva, hogy férje halála után az özvegység fájdalmait Debrecenben lakó leányánál töltötte. Ez is tévedés, mert Kántornének volt ugyan egy leánya, de ez jóval Kántor Gerson halála után született, akit vándorló utján nem vihett magával és nevelés végett egy

Ravasz Mihály

Élnivágyó hangok

Naivságok, kusza mondatok, zavaros gondolatok bőven kóvályognak ebben a tipikusan első verskötetben, amelynek írója Ravasz Mihály mestersége szerint fűszeres. De akad a versekben néhány melegebb, szép strófa, egy-két biztató gondolat és tiszta érzés is amelyekért a szerzőnek sok mindent meg kell és meg lehet bocsátani, amiként azt sem szabad lekicsinyelni, hogy ez a kereskedő-ifju szabad óráiban a léha szórakozások, pénzhajszja, korcsmázás és kártya helyett inkább a Muzsákkal igyekszik társalogni. Hinni kell abban, mert magyar hit és lelkesedés él ebben a fiatalemberben, mint néhány sikerült versszak és sor bizonyítja is ezt, hogy a Muzsák kegyesek lesznek hozzá és lassan elvezetik őt a helyes utra: nem meg hőkenteni nem nagyokat mondani és elképeszteni az embert, nem belezavarodni a képekbe, de egyszerűen, természetesen, közvetlenül beszélni — és úgy leírni azt, amit érez, ahogyan valóban érzi. És akkor Ravasz Mihály felett nem marasztaló, hanem elismerő ítéletet mondhat minden bírálója. Beszéljen ő tehát a dal tiszta és egyszerű nyelvén, úgy, ahogy a néplelek beszél. Ez az ő igazi hangja és ez az út, amelyen fejlődés vár rá, olyan fejlődés, — amelyben neki is, másoknak is csak kedve telik. (t.)

Várjon néhány napig, jövünk!

PETRES & POLLÁK

Női- és férfikonfekció áruház • Cluj, S. Unirii 21.

Az orvos levele

Asszonyom,

a családka őszi idő mélabus hangulatát nehéz volna elriasztani. Az a bágyadt napsugár, melynek jóleső melegét szívesen élvezzük, különösen a hideg reggelre és estére gondolva — még ragyog és melegét is érezzük, de már a lehulló sárga falevelek előre mutatnak a közelgő új évszak felé. Ebben a változó hőmérsékletű és családka időjárásban nemcsak a felnőttek, hanem a gyermekek is könnyen meghűlnek és bizony, nem egyszer az ártatlannak vélt egyszerű meghűlésből is komoly megbetegedések származnak.

Az iskola is megkezdődött, megindult az új tanév, összesereglettek a gyermekek és a virgoc sereg, az iskolapadba kerülve, lassan beletörődik a fegyelem és rend, a munka és tanulás előirt törvényeibe. Ez az őszi időt nemcsak az iskolaév megkezdése jellemzi. Ez az őszi idő a gyermekesre nézve egész csomó, mindenféle veszedelemnek is hordozója. Így elsősorban egész sereg fertőző megbetegedés kezdődő és járványos fellépésének időszaka, kanyaró, vörheny, roncsló toroklob stb ideje és így tovább, az iskolai szezonnal meginduló járványaival, bizony a szülőknek sok-sok aggodalmat okoznak. Azután a gyümölcs-idején. A nem mosott, hullott gyümölcs — mennyi bajnak lesz kuforrása és hányszor jelent a szülőkre mely szomorúsággal és aggodalommal teli napokat. Fertőző, járványos betegségek, a gyümölcs és az időjárás szeszélyes változásai az őszi veszedelmes kísérői.

Minden szülő ebben az időszakban fokozottabban ügyeljen gyermekére, minden szülő figyelje állandóan gyermekét és ha a legkisebb, gyanus elváltozást látja gyermekénél, ne késlekedjék, ne tétovázzék, hanem haladéktalanul forduljon orvoshoz, kérje ki annak tanácsát. Mennyi szomorúságot, mennyi izgalmat kerülhet el minden szülő, ha ebben az évszakban: kellő óvatossággal jár el és nem bizza gyermekének sorsát a véletlenre.

Elmondok egy szomorú de tanulságos esetet önnek, Asszonyom. Egyetlen gyermekről volt szó. Az életerős, vidám gyermek az iskolába járás kezdetén, rossz őszi időben rosszul lesz. Lázás. Orrhurut mutatkozik. Szülői egyszerű meghűlésre gondolnak, otthon tartják és a jó szokás szerint megizzasztják, mert „csak meg van hűlve.“ Az állapot rohamosan rosszabbodik a kis gyermek szemmel láthatólag súlyos beteg jellegét mutatja, végre, harmadnap orvost hívatnak, aki bizony szomorúan állapítja meg, hogy sajnos, nem egyszerű meghűlésről van szó, hanem igen súlyos torokdifteriáról, amely az orrot is megtámadta. Hiába volt minden orvosi segítség minden gondos ápolás, — üres lett a ház — a kis beteg jobblétre szenderült.

Ki tudja eldönteni, hogyha esetleg a rosszullet legelején, mindjárt erélyes védőoltásokat kapott volna a gyermek, nem maradt volna-e életben a szülőknek szemefénye? Nyitott ez a kérdés, de kétségtelen, hogy a szülőket némi mulasztás terheli. Jogos az önvád, hogy a felülletes gondatlanságuk esetleg hozzájárult a szomorú esemény bekövetkezéséhez.

Asszonyom, én csak egyet kérek ön-től. A szép őszi idő sok veszedelmet jelentő évszakában minden szülőnek kös se lelkére, hogy fokozottabban ügyeljen gyermekére. Ne késlekedjék, jobb egyszerű talán feleslegesen orvoshoz fordulni, mint a bajban az orvostól lehetlent kívánni és várni. A megelőzés pedig nagyobb és több, szebb eredményű, mint a bizonytalan sikerű — gyógyítás.

Az őszi szép hangulatban talán szomorú tanácsokkal szolgáltam, de higgye el — a legnagyobb tanítómester mindig az élet. Ez a tanácsom pedig az életből fakadt.

Sokszor üdvözlí:
(Marosvásárhely)

dr. Schmidt Béla.

A kormány lefektette az új bányapolitika alapjait

Megalakult a Romániai Arany- és Fémházak Vállalatainak Bankja, amely fokozni fogja a nemes fémek kitermelését és gyarapítani a Nemzeti Bank aranykészletét

A nemzetgazdasági minisztérium kezdeményezésére — mint megirtuk — nagyszabású új bankvállalat létesült, az Arany és Nemesfémek Vállalatainak Pénzintézete, amely új bankintézmény a Nemzeti Arany- és Fémházak Hitelintézetének átszervezésével jött létre. Ez utóbbi hitelintézetet az 1937 év nyarán létesítették és tevékenységét ugyanennek az évnek az őszén kezdte meg.

Az új bankintézmény a Román Nemzeti Bank kezdeményezésére létesült és a Banca Națională vállalta a legnagyobb tőkeérdekeltséget is az új banknál. A Jegybank aranykészletének fokozása és a romániai altalaj gazdag kincseinek megfelelő kihasználása elengedhetetlen szükségesség és általános nemzetgazdasági szempontból parancsoló kövtemény volt ennek az új intézménynek a létrehozása.

A Romániai Arany- és Fémházak Nemzeti Hitelintézete már működésének megkezdésekor jelentős pénzügyi támogatásban részesítette az összes romániai arany- és nemesfémházakat. A kezdeti tevékenység kielégítő eredményei indokolták tették, hogy maga az állam is élénkebb módon kapcsolódjék be a romániai altalaj értékes természeti kincseinek kihasználási műveletébe, mert a nemes fémházak értékes nyersanyaga nélkülözhetetlen nemcsak az esetleges háború, de a béke közgazdasági élete részére is és elengedhetetlen szükségesség hogy a román nemzeti munka és termelőképesség megfelelő méltánylásra találjon a téren is az államhatalom részéről.

Románia nem bővelkedik tökefeleslegben és így az állami részvétellel megvalósított új pénzintézet, amelynek működési alapjait az ország gazdasági érdekeinek fokozott figyelembevételével fektették le, — azzal a nagy előnnyel

jár, hogy az érdekelt termelővállalatok részére a legkedvezőbb feltételek mellett nyújthatja a termelés és működés kibővítéséhez szükséges hiteleket. A kormány örömmel állapította meg, hogy az Arany- és Nemesfémházak Nemzeti Hitelintézete már működésének első szakaszában kedvező eredményeket ért el és éppen ez a körülmény ösztönözte a kormányt arra, hogy kibővítse az intézet működési körét, tevékenységét olyan értelemben, hogy szélesebb lehetőséget biztosítson részére az altalaj kincseinek értékesítésénél és megfelelő módon szervezhesse meg azokat a román szakmai iparvállalatokat, amelyek a romániai arany- és fémházak kihasználására és kitermelésére alakultak. Ennek a hitelintézetnek új alapokra való fektetése és átszervezése lehetőséget nyújt arra is, hogy új, kereskedelmi jellegű tevékenységet is fejtsen ki és míg egyrészt tevékenységével kamatszabályozó hatást ér el, másrészt biztosítja a tökefolyósítást a szakmai iparvállalatok részére és növelheti a más jellegű bankügyletek számát és kibővítést a pénzintézet részére.

A romániai nemesfémházak termelésének fokozásával és a foikozott termelés értékesítéséből származó többletjövedelemből a bank előnyös feltételek mellett folyósíthat — megfelelő biztosítékok esetén — más jellegű vállalatok, sőt magánosok részére is kölcsönöket.

A romániai gazdasági élet fejlődése és megerősödése szempontjából nagy jelentőségű szerep vár az Arany- és Fémházak Vállalatainak Bankjára és nem kétséges, hogy ennek a pénzintézetnek a működése jelentős mértékben elő fogja segíteni a romániai altalaj felbecsülhetetlen természeti kincseinek felszínre hozatalát, megfelelő értékesítését és ezzel a Nemzeti Bank aranyfedezetének gyarapítását.

Igy irtak ujságot -- 1670-ben

XIV. Lajos, a „Napkirály“ születésének 300-ik évfordulója alkalmából ötletes ajándékkal lepte meg olvasóit egy népszerű francia ujság, a Paris Soir. Rendes kiadásához egy külön lapot mellékelte, mely 1670 július 10-ről van keltetve és a mai ujságírás stílusával mutatja be a Napkirály uralkodásának egy napját. Az első oldalon nagybetűs cím hirdeti: „Kevesebb adót fogunk fizetni“. Az alcímek: „Colbert ur, a pénzügyi főfelügyelő azt ajánlja a királynak, hogy a legközelebbi költségvetést hatvan millió levrere csökkentse.“ És „bizonyos — írja Colbert —, hogy felséged a legnagyobb király, de tiszter annyit gondol a háborúra, mint pénzügyeire.“

Ugyancsak nagy cikk tárgyal egy aktuális bűnügyi szenzációt. Brinvilliers márkiné valóban megmérgezte-e apját és fivérét? Még egy nagy bűnügyi eset foglalkoztatja a régi-új hírlapot: vajjon Henriette angol hercegnő, Monsieurnak, a király fivérének a felesége természetes halállal halt-e meg? Párisban és Londonban olyan hírek járnak hogy a hercegnőt megmérgezték.

A lap „szabad vélemények“ rovatában Gills de Flanel „parlamentari tanácsos“ fordul merészen lendületes cikkben a királyhoz: „Felség, mérsékelje ver sailles kiadásait. Az utókor nem fogja látni a palotát s mit fog gondolni az ön egynegyedmillió költségetesítéséről?“

Színházi pletykát Moliéréről olvashatunk Kiderül ebből, hogy a népszerű szerző színdarabjának olvassa fel darabjait mielőtt nyilvánosságra hozná azokat...

A legújabb orvostudományi felfedezés: a galambtrágya több új érdekes alkalmazása. „Az orvostudomány napról napra halad“ — állítja meg a cikk, aztán közli az új galambtrágya receptjét, mely különösen a vese tisztítására és kólika ellen hatásos: „Vegy galambtrágyát és anizsmagot, mindegyikből négy-négy unciát, tégy hozzájuk két unciá friss narancshéjat önts az egészre 4 font jó burgundi bort, áztasd 24 óra hosszat, aztán párold el a folyadék kétharmad részét. A párlatot palackokban őrizd meg.“

Illemtani szállítások is közöl a lap

ezen a címen: „Hogyan köpjünk a tányérunkba és más illemszabályok.“

Ime néhány szabály: „Az ételt apró darabokra vágd, nehogy kidagadjon az arcod, mint a majmoknak.“

„Ha véletlenül előfordul, hogy valamit ki kell köpnöd a szádból, ne köpd magasról, hanem rejtöd a tenyeredbe, csendesen tedd a tányérodra és ha lehet azonnal vited el a tányért. A földre semmit ne dobj.“

A minden versenyen felüli

DOMBRIA

tiszta gyapju, valódi Homespun szővetek, a gazdasági kiállításon színtén aranyéremmel kitüntetve, csak is a készítőnél, Str.

REGINA MARIA 4. SZÁM ALATT

találhatók 75 cm szélességben, méterenként 200 lejtől 500-ig.

A VÉGZETES JÁTSZMA

Írta: P. THOMAS

(34.)

Végül is Ted életunsága Dupont-nak a kiadónak is feltűnt és megkérdezte tőle, nincs-e valamilyen óhaja.

— Azt hiszem egy kis levegőváltozás elkélne — jelentette ki Ted — én tehát, szíves engedelmevel, Európába utazom pár hónapra, csak úgy körülnézni.

— All right — jelentette ki fanyarul kiadó. — Ha valami mégis közbejönne, tudja a telefonszámomat...

— Ön pedig irasson lehetőleg csinos nekrológot rólam, ha valami halálos baj érne... — bucsuzott érzékenyen Ted Barry.

— Ilyen bajokat még ki lehet heverni — legyintett tapasztaltan és életből-csen Dupont, a kiadó és észbejutott egy asszony ezeltől harminc évről huszonötéves korából.

— Hogy is hívták, na? — gondolkodott és a világot nem jutott észbe élete „leghalásosabb“ szerelmének neve.

(VÉGE.)

Lakásának díszítésére a legszebb kivitelű

BLONDEL-KERETEK

képeknek, goblennek és kézimunkának a legolcsóbb árán

SOMLYAI utódánál

Str. I. Maniu 7.

Genfi beavatkozása még Polineziában is bajt okozott

(LONDON.) Charles Don dr. manchesteri egyetemi tanár előadta, hogy a Népszövetség jóindulatu gondoskodása pusztító betegséget szabadított egy benszültött törzsre Naura polinéziai sziget öslakóinak nemzeti itala élesztőből készült szeszies ital volt, amitől a törzs aprajánagyja bámulatos vaseszégységnek örvendett. A világháború után a sziget a Népszövetség uralma alá került és Genf azonnal betiltotta az „egészségrontó iszákosságot.“ Erre a beri-berinek nevezett veszedelmes vérbaj tört ki a benszültöttek körében, akik mindaddig az élesztős ital révén jutottak B-vitaminhoz, ami a beri-beri hatékony ellenszere. Miután a pusztító betegség a benszültöttek százaft ragadta el a Népszövetség végre észbe kapott és ismét megengedte az élesztős ital készítését, de arra kötelezte a szerencsétlen benszültötteket, hogy frissen igyák, mert akkor az ital állítólag kevésbé részegít.

SPECIÁLIS KÜLFÖLDI

csillár és lámpa-különlegességek

Az őszi szezon legszebb, és legnagyobb választéka.

TOTELECTRIC ♦ CLUJ

Calea Regela Ferdinand 28/a. sz.

Főposta mellett. Telefon 13-35.

1939. tipusu rádiók

s beérkeztek és megtekinthetők.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

BUN DE IMPRIMAT